

Nazomerontmoeting

Een terugblik op de jaarlijkse Nazomerontmoeting van Boerenbond met als thema 'Grondstof voor morgen'. ▶ P. 8

Melkveebarometer

De melkprijs houdt de rentabiliteit op peil, maar de uitdagingen voor de melkveehouder stapelen zich op ▶ P. 16

Robby Cloesen:

“Digitaliseren heeft geen groot project te zijn.” ▶ P. 27

Boer&Tuinder

Boer in de kijker Danny Herrebout ▶ P. 48

“Mijn fytokast heeft een Belgische én een Nederlandse kant”

**BOEREN
BOND**
informeert

Dompel je onder in de managementcursus van Boerenbond

**BOEREN
BOND**
vormt

In het najaar starten de sectorspecifieke managementcursussen afgestemd op de uitdagingen en kansen binnen elke sector. De cursus bestaat uit vijf modules: financieel inzicht, strategie, ondernemen en arbeid, ondernemen en operationele werking en welzijn in ondernemen.

Scan de QR-code en schrijf je in voor de cursus voor varkenshouders.

- Van de week**
- 5 Ecosysteemdiensten in beweging
- Actualiteiten**
- 8 Nazomerontmoeting levert 'grondstof voor morgen'
- 10 Europa in 't kort
- 11 'Kunstmestindustrie is mee in Renure-verhaal'
- 12 Productie Vlaamse stamboekkoeien stagneert
- 13 Check je aangifte voor 2025 en 2026
- De markt**
- 14 Commentaar bij de prijzen van aardappelen, pluimvee en eieren
- Management**
- 16 Wat zegt de melkveebarometer?
- Promotie**
- 19 Landbouwbeleving in hartje Antwerpen
- Teelttechniek**
- 20 Aardappelbewaring gaat van start
- Sociale zaken**
- 29 Kan seizoenarbeid nog een vast contract voorzien?
- Natuur**
- 32 Lokaal hout, gezonde bodem
- Veehouderij**
- 36 Engelse melkveebedrijven werken met verschillende systemen
- Regio**
- 38 Agenda
- 39 Nieuws uit de provincie
- 44 Paard & sport
- Boer in de kijker**
- 48 Danny Herrebout uit Sint-Laureins

© COVERFOTO: DAVY COGHE

© BASIEL DE HASSELAIR

Dossier Digitalisering: robots op onze velden

De digitale revolutie voltrekt zich in de landbouw misschien nog niet met donder en bliksem, maar ze is wél volop aan de gang. Informeer je nu!

© SANNIE INDYTS

Wie is Werner Aerts?

Werner runt met zijn zoon vleesvee- en schapenbedrijf 't Zwarthof met hoeveslagerij. Als beenhouwer van opleiding combineert hij zijn liefde voor dieren met de korte keten.

Een veiligere werkomgeving

Al tien jaar lang zet Boerenbond arbeidsveiligheid hoog op de agenda. We helpen boeren en tuinders vooruit in het veiligheidsbeleid op hun bedrijf. Dit doen we aan de hand van ondersteunend materiaal, vormingen, demonstraties en zoveel meer.

30

© SHUTTERSTOCK.COM

“Pas je aangifte aan aan de reële situatie op het veld om sancties te vermijden.”

Sandra Werix,
dienstbetoonaconsulent ▶ P. 13

“Poneren dat innovatie niet voor oplossingen zal zorgen, is een vorm van doemdenkerij waar wij niet in willen meegaan.”

Geen doemdenkerij

Nog geen drie maanden na de officiële erkenning van de Lely Sphere zijn Bond Beter Leefmilieu en Dryade er als de kippen bij om het nieuwe stalsysteem, dat de ammoniakuitstoot bij runderen vermindert, juridisch aan te vechten. Het bijzonder cynisch gevolg van dergelijke aanvallen is dat de organisaties zo zelf een rem zetten op de verdere verduurzaming van de sector.

In de krant lezen we de terechte verontwaardiging van een landbouwer die al heeft geïnvesteerd in deze technieken. “Je begint je af te vragen waarin je als boer wél nog kunt investeren”, zo klonk het radeloos. Alsof dat nog niet genoeg was, deed een journalist er in een commentaarstuk nog een schepje bovenop: “Denken dat je het stikstofprobleem kunt oplossen louter met technologische innovatie en zonder dat je de veestapel verkleint, is een illusie”, en we kregen er nog een aantal verwijten over schaalvergroting gratis bij.

Misschien moet wie zoiets schrijft eerst eens gaan praten met de boeren, op het terrein. Schaalvergroting is een vrije ondernemerskeuze, die we ook in de industrie, bij kmo's en zelfs bij scholen en ziekenhuizen zien. Het biedt voor sommigen efficiëntiewinst en maakt de grote innovatieve investeringen, waar milieu en klimaat beter van worden, haalbaar.

Poneren dat innovatie niet voor oplossingen zal zorgen, is een vorm van doemdenkerij waar wij niet in willen meegaan. Zullen we dan ook onze Vlaamse industrie afbouwen om minder uitstoot te produceren, in plaats in te zetten op innovatieve oplossingen waar Vlaanderen juist zo sterk in is?

De grote oplossing zou de afbouw van de veestapel zijn. Nochtans stelt de Wereldvoedselorganisatie FAO dat de vleesconsumptie in de wereld nog zal stijgen. En neen, het is niet aan milieuorganisaties, overheden, administraties of journalisten om te bepalen wat wij wel en niet mogen eten. De uitdaging zal zijn om vlees, melk en eieren zo duurzaam mogelijk te produceren.

En dat is nu net wat onze Vlaamse boeren doen, tot spijt van wie het benijdt. Onze voeding is veel duurzamer en kwalitatiever dan de producten die we dankzij het Mercosur-akkoord op ons bord zullen krijgen.

De afbouw van de veestapel in Vlaanderen zal slechts één resultaat hebben: dat er meer consumptie is van dierlijke importproducten, die minder duurzaam geproduceerd zijn. Ook innovatie blijven tegenhouden, en dat is exact wat de milieuorganisaties nu doen, heeft op termijn dezelfde perverse gevolgen.

De uitdaging zal zijn om vlees, melk en eieren zo duurzaam mogelijk te produceren.

voorzitter@boerenbond.be

Ecosysteemdiensten in beweging

Van maatschappelijke meerwaarde naar verdienmodel

De afgelopen jaren is de belangstelling voor zogenaamde ecosysteemdiensten stelselmatig toegenomen. Samen met de belangstelling groeit ook het debat rond de financiering ervan. Ook landbouwers leveren regelmatig ecosysteemdiensten, we vinden het daarom belangrijk om een stem te hebben bij de uitwerking van de financieringsmodellen.

Ingo Luypaert, adviseur Studiedienst/ Illustraties: Joris Snaet

Wat zijn ecosysteemdiensten?

Ecosysteemdiensten zijn de voordelen die mensen ontvangen van een gezond en goed functionerend ecosysteem. Deze diensten kunnen verschillende vormen aannemen. Ten eerste zijn er **productiediensten**, waarbij het ecosys-

teem tastbare goederen levert zoals voedsel, drinkwater, medicinale planten en bouwmaterialen. Daarnaast zijn er **regulerende diensten**, die zorgen voor het in balans houden van natuurlijke processen. Denk hierbij aan klimaatregulatie, zuivering van water,

lucht en bodem, het bestrijden van ziektes en het ondersteunen van de voortplanting van planten, bijvoorbeeld via bestuiving door insecten. Een derde categorie zijn de **culturele diensten**, die immateriële voordelen bieden zoals recreatiemogelijkheden in de natuur, inspiratie voor kunst en cultuur, en spirituele beleving. Tot slot zijn er **ondersteunende diensten**, die de basis vormen voor alle andere ecosysteemdiensten. Voorbeelden hiervan zijn de kringloop van voedingsstoffen en het behoud van bodemvruchtbaarheid. Samen zorgen deze ecosysteemdiensten ervoor dat de natuur niet alleen ▶

Van de week

mooi en waardevol is, maar ook essentieel voor ons dagelijks leven en welzijn.

Nieuwe verdienmodellen

Samen met de belangstelling voor de ecosysteemdiensten wordt ook het debat gevoerd rond de financiering ervan. Volgens sommigen moet de verstreker van de diensten daarvoor niet vergoed worden omdat er bijgedragen wordt aan een maatschappelijk doel. Andere stemmen wijzen dan weer op het belang die ecosysteemdiensten net wel financieel of fiscaal te ondersteunen, niet alleen omdat er een bijkomende extra dienst wordt geleverd, maar ook omdat je op die manier nieuwe verdienmodellen kan creëren en met stimulerende maatregelen vaak meer kan bereiken dan met nieuwe verplichtingen. Ook vanuit Boerenbond pleiten we er trouwens voor dat landbouwers de geleverde ecosysteemdiensten financieel en /of fiscaal vergoed krijgen.

Wie vergoedt?

In het debat over het al dan niet financieren van ecosysteemdiensten worden vragen gesteld over wie die diensten moet financieren.

Traditioneel wordt daarvoor naar de verschillende overheden gekeken. Die overheden zelf zoeken echter naar alternatieve financieringsmodellen, bijvoorbeeld via het uitreiken van zogenaamde credits. Vanuit de gedachte 'de vervuiler betaalt' gaat men ervan uit dat bedrijven betalen om hun klimaatimpact te compenseren. Bij wijze van voorbeeld kan verwezen worden naar de koolstofdioxide (CO₂) die uitgestoten wordt en de compensatie ervan door koolstofopslag. Overigens is de overheid niet steeds nodig om dergelijke wisselwerking tot stand te brengen. Via het platform Claire (<https://claire-co2.com>), een initiatief dat ook door Boerenbond wordt ondersteund, worden bedrijven of overheden die hun koolstofuitstoot willen compenseren in contact gebracht met lokale bedrijven die dat kunnen doen. Ook landbouwers kunnen participeren en zorgen voor die compensatie door de aanleg en het beheer van grasland of door de aanplant en het beheer van hagen, heggen en houtkanten of door andere bodemmaatregelen. Dit motiverend beleid werkt doorgaans beter in de praktijk dan een verplichtend beleid met opgelegde maatregelen.

“We pleiten ervoor dat landbouwers de geleverde ecosysteemdiensten vergoed krijgen.”

Eerste blauwdrukken

Ondertussen zijn dergelijke projecten ook op de radar gekomen van de Europese Unie. Meer zelfs, de Europese Unie zou de Europese Unie niet zijn als ze niet nadenkt over regulerende initiatieven. Enkele weken geleden kon Boerenbond kennismaken van de eerste blauwdrukken van een dergelijk systeem, waarbij een soort van 'handelssysteem' zou worden opgericht waardoor bijvoorbeeld bedrijven kunnen berekenen hoeveel 'credits' ze dienen op te nemen voor een eventuele compensatie en er garanties kunnen worden gegeven dat die compensatie ook wordt gerealiseerd.

Hoewel de Europese Unie met de zogenaamde omnibuspakketten een traject heeft opgestart om administratieve vereenvoudiging te realiseren, is dat principe van vereenvoudiging nog niet doorgedrongen tot de administraties die nieuwe dossiers voorbereiden. De voorgestelde werkwijze gaat immers uit van wantrouwen, waardoor er een administratief monster wordt gecreëerd dat eerder remmend zal werken dan faciliterend. Bovendien wordt er onvoldoende economisch gedacht, waardoor het aspect verdienmodel ontbreekt en er heel wat wolfjizers en schietgeweren in zitten die eerder een hindernis dan een oplossing of opportuniteit kunnen zijn. Het dreigen met compensaties, onvoldoende aandacht voor gronddruk – bijvoorbeeld omdat bedrijven zelf grond kopen en zelf compenseren, eerder dan beroep te doen op een derde partij –, om maar die te noemen, wijzen daarop.

Het debat is aan de gang ...

1. Landbouwers leveren – soms onbewust – een bijdrage aan allerlei eco-systeemdiensten. Het is belangrijk dat ze daarvoor billijk vergoed worden. Dat kan zowel financieel als fiscaal zijn. De vraag is hoe ze eruit kan gaan zien en wie die betaalt?
2. Carbon en nature credits kunnen een manier zijn om ecosysteemdiensten te financieren of te vergoeden. De eerste praktijkervaring wordt ondertussen opgedaan, bijvoorbeeld via het platform Claire. Hoe kan een echte marktwerking ontstaan zonder een resem administratieve verplichtingen?
3. Aandachtspunten om het systeem van carbon en nature credits succesvol te maken, en bij uitbreiding alle ecosysteemdiensten voor landbouwers:
 - Zorg voor een echt verdienmodel, waarbij de vergoedingen in verhouding staan tot de geleverde inspanningen, ook op langere termijn;
 - Zorg voor een administratief eenvoudig systeem: zonder veel administratie, regels en verplichtingen en zonder nadelige gevolgen op lange termijn die het onwerkbaar maken en eerder remmend dan faciliterend werken;
 - We zien vandaag bij de voorlopers dat er inzake koolstofopslag vooral wordt gekozen voor graslandbeheer en niet voor de aanplant van hagen, heggen en houtkanten. De oorzaak daarvoor is simpel. Iedereen vreest voor de lange-termijneffecten wanneer de habitatrichtlijn van toepassing zou worden. Dit kan gevolgen hebben voor de aanpalende percelen. We hebben nood aan een specifiek statuut voor tijdelijke natuur in agrarisch gebied dat voldoende rechtszekerheid biedt;
 - Heb aandacht voor de problematiek van gronddruk. Het uitgangspunt van het hele systeem van carbon en nature credits is dat bijvoorbeeld landbouwers gaan zorgen voor de compensatie van bedrijven en daarvoor worden vergoed. Maar wanneer bedrijven zouden beslissen om zelf voor deze compensatie in te staan, kan dit leiden tot extra gronddruk. Landbouwers kunnen doorgaans financieel niet in competitie gaan met bedrijven uit de industrie voor aankoop van gronden. Het probleem wordt nog versterkt door het voornemen van de Europese Unie om compensatie te vragen wanneer terreinen die op een bepaalde manier zijn ingericht met carbon of nature credits nadien een andere inrichting krijgen. Ad infinitum zelfs, waardoor je op dat moment extra druk krijgt om ook voor die gronden compensaties te zoeken. In de eerste ideeën die voorliggen zou die compensatie ook niet één op één zijn, maar zou er meer (lees: een grotere oppervlakte) moeten worden gecompenseerd dan initieel aangelegd.
 - En wat met de druk vanuit de keten? De agrovoedingsindustrie wordt net zoals de andere industrie vanuit Europa aangemoedigd/verplicht om zijn koolstofuitstoot te beperken of te compenseren. We zien nu al dat deze uitdaging een doorvertaling krijgt naar de rest van de keten en dat de verwerkende sector aan de landbouwer garanties vraagt over hoe wordt omgegaan met koolstof in de bodem. De vraag zal zijn of en op welke manier deze vragen/eisen vergoed worden? Tegelijkertijd bestaat ook hier de kans dat deze industrie zelf gronden begint op te kopen om de compensaties te kunnen realiseren.

Om mee te kunnen wegen op het debat gaan we **binnenkort in overleg met onze structuren** om onze stand- en aandachtspunten te bepalen. ■

Ingo Luypaert

adviseur Studiedienst
ingo.luypaert@boerenbond.be

Eerste voorlopertrajecten gestart

De Europese Unie is op zoek naar nieuwe financieringsmechanismes voor diensten, onder meer om ervoor te zorgen dat industriële bedrijven mee betalen voor de compensatie van de eigen uitstoot. Daarbij wordt ook gedacht aan carbon en nature credits. Op verschillende plaatsen in Europa zijn de eerste voorlopertrajecten daarrond opgestart. Vanuit de ondersteuning van door landbouw geleverde ecosysteemdiensten kunnen nature en carbon credits interessant zijn. Dat geldt echter alleen wanneer er van bij de start voldoende aandacht is voor cruciale randvoorwaarden: rechtszekerheid op lange termijn, een realistisch verdienmodel, specifieke statuten zoals tijdelijke natuur in agrarisch gebied, administratief eenvoudige procedures én oog voor de mogelijke toename van gronddruk. Vanuit Boerenbond volgen we dit dossier verder op.

“Hou van bij de uitwerking van carbon of nature credits voldoende rekening met de gevolgen.”

Nazomerontmoeting van Boerenbond levert ‘grondstof voor morgen’

Op 14 oktober vond de jaarlijkse Nazomerontmoeting van Boerenbond plaats, dit jaar met het thema ‘Grondstof voor morgen’. Dat thema is een verwijzing naar onze bodem, die de basis vormt voor de voedselproductie in de land- en tuinbouw. Tegelijkertijd is het ook een duidelijk statement: de land- en tuinbouw in Vlaanderen is een belangrijke strategische sector en dat moet zo blijven.

Liesbet Corthout

Op de Nazomerontmoeting worden politici, kabinetsmedewerkers en mensen uit de brede agrovoedingssector uitgenodigd. Doel is om hen aan het einde van de avond geïnspireerd naar huis te sturen, na een nuttig netwerkmoment en na het luisteren naar boeiende sprekers.

Focus op jonge boeren

Heel wat prominenten tekenden present. De eerste die het podium betrad was Christophe Hansen, Eurocommissaris voor Landbouw en Voeding. De Luxemburgse boerenzoon kreeg het publiek meteen op zijn hand door zijn kennis van het Nederlands te etaleren.

Maar daarvoor was hij uiteraard niet gekomen. Hansen trachtte de land- en tuinbouwers gerust te stellen dat er ook in de toekomst nog voldoende Europees geld zal zijn voor hen. Hij wil vooral focussen op de jonge boeren en ervoor zorgen dat het beroep van land- of tuinbouwer ook voor de volgende generaties aantrekkelijk en mogelijk is. Verder beloofde hij dat er geen extra lagen zullen komen op de bestaande lasagne aan regelgeving en wil hij zich inzetten om gewasbeschermingsmiddelen ook in de toekomst toegankelijk te houden. “De toekomst van de landbouw wordt niet enkel geschreven in Straatsburg of Brussel, maar vooral op het veld”, rondde Hansen af.

Rechtszekerheid

Daarna was het de beurt aan Vlaams minister van Landbouw en Omgeving Jo Brouns. Hij kreeg vragen voorgeschiedeld van land- en tuinbouwers die hun besognes kenbaar maakten vanuit de praktijk. Zo moest de minister onder andere antwoorden geven op bezorgdheden over PAS, de beschikbaarheid van gewasbeschermingsmiddelen, het welzijn van onze boeren en tuinders en ruimte om te boeren voor onze (jonge) boeren. Eén thema liep als een rode draad doorheen al de antwoorden: rechtszekerheid is noodzakelijk om te kunnen blijven boeren. Het thema gewasbescherming is geen Vlaamse materie, maar de minister ging ook op deze vraag kort in. “We zetten sterk in op innovatie, maar gewasbeschermingsmiddelen zullen nodig blijven om de wereldbevolking te voeden. Mijn oproep aan de samenleving: voer een genuanceerd debat.” De minister blikte ook terug op het begin van zijn periode als Vlaams minister van Landbouw. Het eerste bezoek dat hij toen aflegde, kaderde in het thema

welzijn. Een problematiek die helaas nog altijd actueel is bij land- en tuinbouwers.

De werking van Europa kwam aan bod in een panelgesprek. Europees Parlementslid Wouter Beke haalde daar het ‘trilemma’ aan waarmee onze boeren kampen. “Ten eerste willen we land- en tuinbouw erkennen als een strategische sector. Onze boeren moeten produceren, zodat wij niet afhankelijk moeten zijn van invoer uit het buitenland. Ten tweede vragen we dat zij zich inzetten voor de klimaattransitie. Maar daarvoor moeten ze kunnen investeren en daar is vaak dan weer extra grond voor nodig. Ten derde worden ze gestuurd door duurzaamheidsregels en hebben ze vergunningen nodig.” Hij haalt ook aan dat het tempo om te vergroenen haalbaar moet zijn. “Ik kom niemand tegen die de richting in vraag stelt. Ik hoor wel veel mensen zeggen dat het tempo niet haalbaar is.”

Ook Europees Parlementslid Hilde Vautmans toonde zich een groot supporter van onze land- en tuinbouwers. “Ik ben fan van het televisieprogramma *Boer zoekt Vrouw*. Ik hoop dat we binnenkort niet het programma *Vlaanderen zoekt Boer* moeten maken. Onze landbouwers zijn bij de besten van Europa. Wat voor hen belangrijk is, is de veelheid aan rompslomp, administratie en regelgeving.”

Hilde Crevits is viceminister-president in de Vlaamse regering en minister van onder andere Steden- en Plattelandsbeleid. Zij kwam spreken over het Plattelandspact. “Zonder platteland kunnen onze boeren niet bestaan en zonder boeren kan ons platteland niet bestaan. Ik ben blij dat het Vlaamse platteland populair is, maar dat zorgt ook voor nieuwe uitdagingen. Een plattelandspact kan leiden naar een plattelandstoets: geen extra controles, maar wel de reflex om bij elke ingreep op het platteland na te gaan wat de impact is op wie daar woont.”

Lode Ceysens:

“Verkwansel onze landbouw niet en geef onze voedselproductie niet uit handen.”

Afsluiten deed onze voorzitter met een bevlogen speech samen te vatten in drie woorden: rechtszekerheid, rechtszekerheid en rechtszekerheid. “We staan op een keerpunt. Verkwansel onze landbouw niet en geef onze voedselproductie niet uit handen. Bied onze boeren toekomst. Bied hen de rechtszekerheid waar ze recht op hebben, om te investeren, te innoveren en te ondernemen. Bied hen een gelijk speelveld, met correcte prijzen in een competitief kader. En bied hen de grond om te boeren, want zonder grond, geen voedsel op ons bord.” ■

Herbeleef de dag met speech en reacties via www.boerenbond.be/nzo

De werking van Europa kwam aan bod in een panelgesprek met onze voorzitter en Europese Parlementsliden Wouter Beke en Hilde Vautmans

Applaus van van Groene Kringvoorzitter Justine Arkens en van onze Vlaamse ministers Jo Brouns en Hilde Crevits.

Europa in 't kort

Copa-Cogeca | Flash-actie

Volgens Copa-Cogeca, de koepel van Europese landbouworganisaties en -coöperaties, heeft de Europese Commissie met haar invulling van het meerjarig financieel kader (MFK) (2028-2034) tien rode lijnen overschreden. De bal ligt nu in het kamp van de 'co-legislators', met name de raad van de Europese Unie (lidstaten) en het Europees Parlement. Deze week vond in Straatsburg een nieuwe 'flash-actie' van de landbouworganisaties plaats om een van beide alvast te overtuigen om 'het onaanvaardbare niet te aanvaarden'. Ook de tweede 'co-legislator', kwam deze week bijeen in de hoedanigheid van de raad Algemene Zaken – dat is op hoog niveau – voor een oriënterend debat over het MFK. Ook de raad is door Copa-Cogeca gewaarschuwd. De Europese Commissie zegt naar de standpunten van de beide wetgevende instellingen te zullen luisteren en er alles aan te doen om tot een vergelijk te komen. Ze wil nog niet gezegd hebben dat ze zelf ook al twijfelt

aan de politieke haalbaarheid en haar voorstellen zal moeten aanpassen. De spanning rond het MFK en het GLB van morgen bouwt zich op. De tien rode lijnen vind je hiernaast.

Europese Commissie | Generatievernieuwing

Op dezelfde dag van de flash-actie van Copa-Cogeca stelde Europees landbouwcommissaris Christophe Hansen in het Europees Parlement zijn aangekondigde 'strategie voor generatievernieuwing in de landbouw' voor. Hij wil het percentage jonge boeren in de EU tegen 2040 verdubbelen van 12 tot 24%. Dat is ambitieus en slechts mogelijk door de sector opnieuw zeer aantrekkelijk en dus lonend te maken voor de jonge generatie en/of oudere boeren aan de sector te onttrekken. Maatregelen met betrekking tot toegang tot grond, financiering, innovatie, opleiding, maar ook inzake fiscaliteit en pensionering zijn bevoegdheden van de lidstaten. De Europese Commissie kan alleen maar eisen of hopen dat de lidstaten hiervoor een strategie ontwikkelen. Ter financiële ondersteuning wil de Europese Commissie de GLB-middelen die specifiek voor jonge boeren moeten worden gereserveerd van maximaal 3% op 6% brengen. Weet dat er geen bijkomende middelen worden voorzien zodat dit afgaat van de steun aan de 'andere' boeren. Inmiddels maakt de Europese Commissie ook werk van de beloofde Europese veeteeltstrategie. De 'werkstroom' die moet helpen de strategie uit te zetten is met nadruk gevraagd om het over competitiviteit te hebben en niet enkel over klimaat, milieu en dierenwelzijn. Kwestie om ook die deelsector perspectief te geven en opnieuw aantrekkelijk te maken.

Jacques Van Outryve,
senior writer

Europees landbouwcommissaris Christophe Hansen op een Deens varkensbedrijf in de marge van de informele raad van ministers. Op zoek naar een Europese veeteeltstrategie.

10

rode lijnen
overschreden

De Europese Commissie heeft met haar voorstellen van MFK tien rode lijnen overschreden. In de nieuwe MFK-structuur wordt het GLB ingekapseld in één enkel fonds, wat in strijd is met het Europees Verdrag dat voedselzekerheid als een specifieke opdracht voorziet. Een budgetvermindering van 20% spoort niet met de hoge ambities van het GLB. "Het is alsof men een vliegtuig van Brussel naar New York slechts voor 80% van kerosine zou voorzien", zegt Copa-voorzitter Massimiliano Giansanti. Het voorstel is bovendien een grote stap achteruit wat het gemeenschappelijk karakter van het landbouwbeleid betreft. Het einde van het tweepijlersysteem maakt een einde aan de complementariteit en voorspelbaarheid van beide steunmaatregelen. De voorstellen leiden tot meer complexiteit in tijden van vereenvoudiging. Vrijwillige medefinanciering door lidstaten en regio's zullen tot verschillen in landbouwinkomen leiden. Strikte regels inzake (her)verdeling van areaalsteun houden geen rekening met de diversiteit. Versterking van de positie van de landbouwers in de voedingsketen wordt ondermijnd. Het zag er aanvankelijk mooi uit met de strategische dialoog. Er was echter geen overleg meer bij het uitschrijven van de uiteindelijke voorstellen. Tot slot, door de landbouwsector niet te aanzien als een hoeksteen van Europese veiligheid wordt de Europese strategische autonomie verder aangetast en neemt onze afhankelijkheid voor voedsel toe. Vandaar dat Copa-Cogeca raad en parlement oproept dit MFK niet te aanvaarden.

“Kunstmestindustrie is mee in Renure-verhaal”

MESTBELEID Ook de kunstmestindustrie is ervan overtuigd dat gerecupereerde stikstof uit dierlijke mest de weg vooruit is. De sector ziet de inpassing van Renure in kunstmest van chemische oorsprong als manier om zich te onderscheiden, aldus prof. Erik Meers. Hij was als expert nutriëntenrecuperatie een van de centrale sprekers op het jaarlijks duurzaamheidssymposium van VLAM en zuivelverwerkersorganisatie BCZ.

Veel kunstmest

Renure staat voor Recovered Nitrogen from Manure, gerecupereerde stikstof uit dierlijke mest, die door haar werkzaamheid en chemische eigenschappen ingezet kan worden als kunstmest. Vorige maand keurde het Europese Nitraatcomité Renure goed om bovenop die 170 eenheden 80 kg Renure te kunnen gebruiken als kunstmestvervanger. De verwachting is dat dit – mits een vlotte Vlaamse omzetting – al vanaf 2026 kan worden ingezet. Meers ziet in eerste instantie bestaande mestverwerkers inzetten op de productie van Renure. Zij beschikken over de logistiek en hebben ook het voordeel dat zij ermee de capaciteit van hun biologie (mestverwerkingstechniek) kunnen opdrijven.

Manier om te excelleren

Als kunstmest kan vervangen worden door bronnen uit dierlijke mest, gaat dit ten nadele van (de aankoop van) kunstmest. De kunstmestindustrie stond hier lang weigerachtig tegenover. “Nu Europa heeft ingezet op circulariteit is er een rijpingsproces in die sector ontstaan. De kunstmestindustrie werkt nu actief mee aan de implementatie uit andere bronnen. Vandaag ondervinden zij felle concurrentie uit Rusland en Wit-Rusland die tot reorganisaties en sluitingen leidt. Door te excelleren in circulariteit kunnen ze zich onderscheiden van deze concurrentie. Net zoals er in brandstoffen biobrandstoffen bijgemengd worden, kunnen kunstmestvervangers ook bijgemengd worden in fossiele kunstmest.” ■

Ivan De Clercq

JM KIDS DAY

26 december 2025
Nekkerhal Mechelen

BELEEF DE MAGIE VAN DE JM KIDS DAY!

Maak van uw tweede Kerstdag een onvergetelijke dag met de Kids Day. Jumping Mechelen trapt dit jaar terug af met een 2 uur durende spectaculaire openingsshow vol actie, sfeer en adembenemende ponyraces en een ongeziene internationale paardenshow “Dance with me” gebracht door **Alizée Froment**.

Hierna brengen wij voor de bezoekers van de sessie 1B op het grote podium in de Christmas Arena een grandioos optreden van de razend populaire band **“#LikeMe On Tour”**

 BOEREN BOND **Landelijke Gilden**

EXCLUSIEF VOORDEEL VOOR DE LEDEN BOERENBOND EN LANDELIJKE GILDEN!

€ 16 i.p.u. € 26 (VVK)

Inclusief gratis parking Station Mechelen en shuttlevervoer

**RANDANIMATIE IN DE HAL
GRATIS PONYRITJES - GRIMES - KNUTSELSTAND**

Dit aanbod is geldig van 29 oktober tot 15 december 2025

TICKETS EN INFO:
www.boerenbond.be/jumpingmechelen
www.landelijkegilden.be/jumpingmechelen

Op de website

www.boerenbond.be/actualiteit

Herbekijk webinar over GLB/MFK

In de zomer stelde de Europese Commissie een nieuwe meerjarenbegroting en een nieuw GLB voor 2028 voor. Dit zijn voor de land- en tuinbouwsector zeer belangrijke voorstellen, gezien ze een weerslag hebben op het inkomen, de leefbaarheid en de investeringskracht van de sector. In een webinar gingen we dieper in op de eerste voorstellen en het wetgevend proces. (Her)bekijk het online.

Danone ondersteunt melkveehouders in terugdringen ammoniakuitstoot

Danone kondigt aan dat ze haar melkveehouders zal ondersteunen bij de implementatie van maatregelen om de ammoniakuitstoot te reduceren. Het gaat om een bedrag van 1250 tot 3750 euro als tegemoetkoming in de kosten.

Boerenbond betreurt juridische acties van milieuorganisaties

Eind juli werd Lely Sphere officieel erkend als ammoniakemissiearm systeem voor de melkveesector. Nog geen drie maanden later wordt het systeem alweer juridisch aangeklaagd. Boerenbond betreurt de actie van milieuorganisaties.

Jo Gennez

Productie Vlaamse stamboekkoeien stagneert

MELKVEE Voor het eerst in elf jaar steeg het aantal kilogram melk per koe niet verder. De kleine daling werd wel gecompenseerd door hogere vet- en eiwitgehalten. Dat blijkt uit de MPR-jaarstatistieken van CRV. Het rollend jaargemiddelde van de Vlaamse koeien in de MPR kwam afgelopen boekjaar – dat liep van 1 september 2024 tot en met 31 augustus 2025 – uit op 9.666 kg melk met 4,28% vet en 3,54% eiwit. In vergelijking met vorig boekjaar komt het neer op een daling van de melkproductie met 60 kg, een 0,03% hoger vetgehalte en een 0,02% hoger eiwitgehalte. Afgelopen boekjaar passeerden 207 Vlaamse koeien een levensproductie van

100.000 kg melk. In het vorige boekjaar waren dat er 217. Elf Vlaamse koeien realiseerden afgelopen boekjaar een levensproductie van meer dan 10.000 kg vet en eiwit. In het vorige boekjaar waren dat er acht.

Aantal MPR-bedrijven met 2,5% gedaald

In Vlaanderen waren er in het afgelopen boekjaar nog 1464 gerangschikte MPR-bedrijven. Dat waren er 38 minder dan in het boekjaar 2023-2024, ofwel een daling van ruim 2,5%. Per bedrijf werden gemiddeld 114 koeien gemolken, twee meer dan in het vorige boekjaar. ■

Ivan De Clercq

Belgen tonen zich op Clermont-Ferrand

BEURS In Clermont-Ferrand, in het Centraal Massief, vond eerder deze maand de Sommet de l'Élevage plaats. Onder de duizend standhouders waren er ook een tiental Belgische bedrijven. Het Centraal Massief in Frankrijk, en bij uitbreiding de brede regio errond, is de bakermat van wereldbekende vleesveerassen zoals Blonde d'Aquitaine, Limousin, Charolais en Salers. De Sommet de l'Élevage weerspiegelt in normale jaren ook die brede diversiteit aan vleesveerassen met allerhande prijsskampen. Wegens een uitbraak van Lumpy Skin Disease in de regio van Clermont-Ferrand was de beslissing echter genomen om

alle runderen te weren van de beurs.

Belgisch witblauw

Onder de meer dan 1000 standhouders ook een tiental Belgische bedrijven. Daaronder veevoederfirma's, aanbieders van Belgisch witblauwe genetica, betonfabrikanten, landbouwmechanisatie en enkele nieuwkomers. Boer&Tuinder deed een rondgang bij de Belgen om te horen wat zij de Fransen te bieden hebben. Lees het verslag op onze website. ■

Ivan De Clercq

Check je aangifte voor 2025 en 2026!

Zonder sanctie de winter in

Het invullen van je verzamelaanvraag is alweer even achter de rug. Het teeltjaar loopt op zijn laatste benen. Tijd nu om even stil te staan bij de reële situatie op het veld. Zijn er wijzigingen gebeurd ten opzichte van je initiële aangifte? Ga je toch andere vanggewassen zaaien of moeten er stroken worden aangelegd met het oog op 2026? Dan moet je deze nog tijdig doorgeven zodat je aangifte overeenkomt met de werkelijke toestand. Nog even concentreren op de administratie dus.

Afwerken ecoregelingen

Heb je ecoregelingen aangevraagd voor teeltjaar 2025? Dan is het belangrijk om na te gaan of je nog aan bepaalde verplichtingen moet voldoen. Heb je de nodige foto's genomen om korrelmais te bewijzen, zijn de taakkaarten van je gps in orde, zijn alle hoofdteelten of nateelten ingezaaid zoals gepland, is de niet-kerende grondbewerking effectief gebeurd...? Het zijn maar enkele voorbeelden.

Als je bepaalde afspraken niet kon nakomen, is het nodig om deze codes te wijzigen of te verwijderen om sancties te vermijden. Dit kan enkel als er nog geen controle is gebeurd.

Waarom is vanggewas zaaien nodig?

Staat er een vanggewas als nateelt ingevuld en weet je misschien niet meer waarom? Of heb je het niet opgegeven maar ben je het wel nog van plan? Dan kijk je dit best nog even na. Een vanggewas kan voor meerdere doeleinden nodig of nuttig zijn:

- **Minimale bodembedekking.** Om aan de minimale bodembedekking van 80% van je bouwland tijdens de winter te voldoen voor het GLB kan je een groenbedekker of een nateelt inzaaien, de stoppel en opslag na de oogst behouden of teeltresten behouden. Vooral dit laatste moet duidelijk en gedurende de hele periode van 1 december tot 31 januari zichtbaar zijn. Enkel zware klei (vanaf 15 oktober) en leembodems (vanaf 1 december) mogen geploegd worden mits je de bodem eveneens tot die datum bedekt houdt.
- **Gewasrotatie.** Deze is in orde wanneer je volgend jaar een hoofdteelt uit een andere

gewasgroep zaait dan dit jaar. Een andere mogelijkheid is om een tussenteelt te zaaien die minstens 12 weken aanwezig is. Deze tussenteelt kan een vanggewas of een winterteelt zijn, maar moet ook tot een andere gewasgroep behoren dan de hoofdteelt.

- **Duurzame terugverdientechniek.** Vanaf dit jaar kan je bemestingsruimte voor werkzame stikstof terugwinnen door een duurzame techniek toe te passen. Afhankelijk van je hoofdteelt, het gebiedstype en de inzaaidatum van het vanggewas kan dat gaan van 5 tot 20% van de bemestingsruimte voor werkzame stikstof. Dit vanggewas moet tot de gekende aanhouddatum behouden blijven. Wens je andere terugverdientechnieken toe te passen, zoals onderwerken van stro, inzaaien wintergewas of een andere erkende techniek, dan moet hiervoor de juiste code nog toegevoegd worden in je verzamelaanvraag.

- **Erosie.** Een groenbedekker is een optie uit het basispakket in de keuzemaatregelen om te voldoen aan de erosievoorwaarden op rode en paarse percelen. Deze moet je minstens aanhouden tot 31 december.

Stroken tijdig inzaaien met het oog op 2026

- **Erosiestroken.** Wanneer je volgend jaar erosiestroken wil toepassen als erosiemaatregel moeten deze stroken vanaf 1 januari aanwezig zijn. Dat betekent dat je ze dit najaar nog moet aanleggen. Anders kunnen ze hun bufferende functie niet voldoende uitvoeren.

- **Beschermingsstroken langs blauwe waterlopen.** Vanaf 2026 moeten de beschermingsstroken langs blauwe waterlopen aangelegd zijn. Langs deze waterlopen moet je een meerjarig buffergewas inzaaien of de spontane bedekking behouden. De strook langs blauwe waterlopen moet 3 meter breed zijn, behalve langs nitraatgevoelige teelten in gebiedstype 2 en 3, waar 5 meter vereist is. Ook langs blauwe waterlopen in natuur, bos of SBZ-H moet deze strook sowieso 5 meter zijn. Wanneer je een ecoregeling wenst aan te vragen op deze stroken zal dit mogelijk zijn in 2026 mits de strook al in het najaar werd ingezaaid. Let op: deze stroken mogen slechts 1 keer in 3 jaar worden bewerkt. Neem dus een beredeneerde beslissing. ■

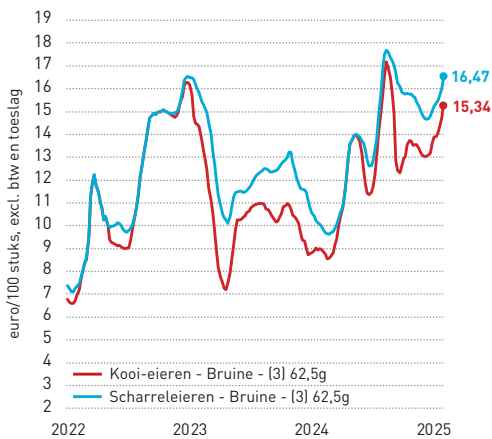
Sandra Werix,
dienstbetoonsconsulent

Boerenbond dienstbetoon

Heb je een vraag voor Sandra of een van haar collega's? Maak een afspraak op een lokale zitdag of via de advieslijn 016 28 61 61 of advies@boerenbond.be

Prijzevolutie eieren Kruisem aan producent

Eieren | Prijzen kijken naar boven

Verrijktekooi-eieren. De verwerkingsmarkten blijven in een opperste stemming. De vraag naar eierproducten voor de verwerkende industrie blijft groot. De stevige vraag naar verwerkingseieren doet de verrijktekooi-noteringen dan ook vlot doorstijgen. Het ziet ernaar uit dat marktwind de komende periode uit een gunstige hoek zal blijven waaien. Ondertussen is de vogelgriep terug op het toneel verschenen in Europa en in de VS en het lijkt erop dat de ziekte opnieuw een rol zal spelen in de prijsvorming. Hopelijk blijven we gespaard van de vogelgriep en daarbij is een goede bioveiligheid doorheen de pluimveeketen erg belangrijk.

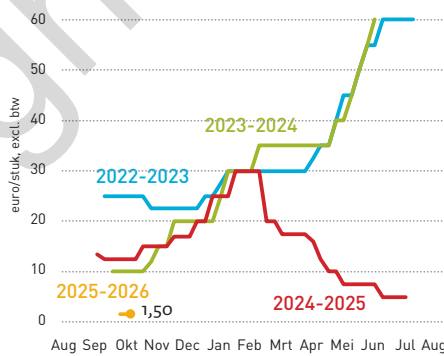
Scharreleieren. De scharreleiermarkten veren verder op. De vraag naar tafeleieren trekt aan. Samen met het feit dat de scharreleieren ook goed gevraagd zijn door de brekerijen zorgt dat ervoor dat de scharreleiernoteringen snel hoogte winnen. Dat is niet anders in de ons omringende landen en daardoor staat de prijsvorming op een stevig fundament. In Nederland blijken de toeslagen toch wel groter te worden en ook het prijsverschil tussen bruine en witte eieren wordt kleiner. Dat alles verdient verdere opvolging in de prijzencommissie bij ons. ■

Aardappelen | Geen beterschap op de aardappelmarkt

De aardappelverwerking daalde in augustus naar het laagste peil in de maand augustus in tien jaar. Dit dieptepunt lijkt achter de rug. Ten opzichte van september vorig jaar is de productie ook hoger. Dit jaar is er bovendien sprake van een record-oogst door aanzienlijke uitbreiding van het areaal in belangrijke aardappelproducerende landen en goede groeiomstandigheden. Volgens de laatste Franse prognose is duidelijk dat het Franse aardappelareaal dit jaar de grens van 200.000 ha passeert.

PCA - Fontane (maximumprijs)

Dat is maar liefst 30.000 ha meer dan in 2024. Deze oppervlakte zal naar verwachting een oogst opleveren van 8,5 miljoen ton consumptieaardappelen. Dat is maar liefst 1 miljoen ton (14%) meer dan vorig jaar en 27% hoger dan het gemiddelde van de afgelopen vijf jaar.

Maar door de tegenvallende afzet zitten de verwerkende bedrijven niet te wachten op

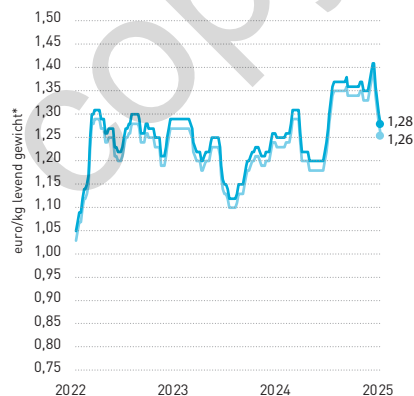
extra aardappelen. Ze hebben genoeg aan het areaal waarvoor contracten zijn afgesloten met telers. Agristo heeft zelfs de start van een nieuwe frietlijn in Noord-Frankrijk onlangs al met drie jaar uitgesteld. Ook in China en India namen frietproductie en -export fors toe. Resultaat is een overaanbod en afnemende afzet. Veel aardappelen gaan nu naar de veevoeding, waar ze gemengd worden in de maaskuilen. De gemiddelde opbrengst bedraagt 49,0 ton/ha. Voor 2025 liggen de resultaten voor Bintje 6,6 ton/ha boven het vijfjarig gemiddelde. Bintje deed het dit jaar dus zeer goed. De bruto-opbrengst van Challenger ligt gemiddeld op 57,1 ton/ha. Het meerjarig gemiddelde voor Challenger ligt rond 51 ton/ha. Hiermee doet ook Challenger het zeer goed. Toch mogen we besluiten dat in de context van de huidige situatie het seizoen allesbehalve rooskleurig zal worden. ■

Pluimvee | Druk op braadkippenprijzen

De voorbije weken stonden de braadkippennoteringen onder zware druk en ook nu is de rust op de markt nog niet teruggekeerd. De vraag naar pluimveevlees loopt momenteel niet zo vlot en het aanbod van levende kippen is te ruim voor de markt. Met enige tegenzin nemen de slachthuizen de kippen wel op, er wordt dan ook meer pluimveevlees ingevroren. Het is hierbij belangrijk om op te merken dat de slachterijen aangeven dat er een tekort is aan kippen met een gewicht van 1,8 à 1,9 kg. Cruciaal is om te leveren wat de markt vraagt en vroeger uit te laden. Enkel door marktgericht te produceren en het aanhouden van een goede, strikte inplanning van de kippen bij de slachthuizen kunnen we samen het maximale uit de markt halen. ■

Prijzevolutie braadkippen Deinze (minimum- en maximumprijs)

Kalveren NUKA: dalend

BVK - Stieren - Dikbil
BVK - Stieren - Witblauw
BVK - Stieren - Melktype

Kalveren slachtvee: stationair

BVK - Stieren - Melktype

Koeien slachtvee: stationair

Ciney - Dikbil
LAR - Dikbil

Koeien geslacht: stijgend

Dept.LV - Cat. D - S2

Stieren mager: stationair

Ciney - Dikbil - 320-370 kg

Stieren slachtvee: stationair

Ciney - Dikbil
LAR - Dikbil

Stieren geslacht: stijgend

Dept.LV - Jonge - Cat. A - S2

Biggen: dalend

Danis - 23 kg
Vlaamse Biggenprijs - 25 kg

Varkens geslacht: stationair

Danish Crown (DK) - Vleesvarkens
Tönnies (D) - Vleesvarkens
Vion (NL) - 56% vlees - type A
Belgian Pork Group - Vleesvarkens

Slachtpluimvee: dalend

ABC - Braadkippen
Deinze - Soepkippen - Extra zware
Deinze - Braadkippen

Verrijktekooi-eieren: stijgend

Kruisem - Aan producent - Witte - (3) 62,5 g
Kruisem - Aan producent - Bruine - (3) 62,5 g
Kruisem - Handel - Witte - L
Kruisem - Handel - Bruine - L

Scharreleieren: stijgend

Kruisem - Aan producent - Witte - (3) 62,5 g
Kruisem - Aan producent - Bruine - (3) 62,5 g

Boter: dalend

BCZ - Melkerijboter

Melkpoeder: stijgend

BCZ - Mageremelkpoeder

Bewaaraardappelen: stationair

PCA - Fontane

Mais: dalend

Synagra - Vochtige mais 30%
Synagra - Vochtige mais + of - €/ton/% vocht

Stro: stationair

Lokeren - Tarwestro

Tarwe: dalend

Synagra - Standaardtarwe gecertificeerd

Gerst: dalend

Synagra - Wintergerst gecertificeerd

DATUM	NOTERING	VERSCHIL	Notering uitgedrukt exclusief btw, tenzij anders vermeld
10 okt	755-1475	-10	€/stuk
10 okt	285-545	-10	€/stuk
10 okt	85-270	-5	€/stuk
10 okt	7,75	=	€/kg gesl. gew.
10 okt	8,25-9,00	=	€/kg lev. gew.
14 okt	5,25-5,45	=	€/kg lev. gew.
6 okt	938,48	+9,95	€/100 kg koud karkasgew.
10 okt	2500-2900	=	€/stuk
10 okt	8,50-9,50	=	€/kg lev. gew.
14 okt	5,45-5,65	=	€/kg lev. gew.
6 okt	943,74	+3,54	€/100 kg koud karkasgew.
13 okt	16,5	-1,5	€/stuk
13 okt	31,5	-1,5	€/stuk
20 okt	1,526	-0,102	€/kg gesl. gew.
16 okt	1,70	=	€/kg gesl. gew.
13 okt	1,50	=	€/kg gesl. gew., excl. btw, excl. toesl.
20 okt	1,570	=	€/kg gesl. gew.
20 okt	1,31	-0,02	€/kg lev. gew., incl. Belplume
15 okt	0,91-0,93	=	€/kg lev. gew.
15 okt	1,26-1,28	-0,02	€/kg lev. gew., incl. Belplume
14 okt	14,79	+0,62	€/100 stuks, excl. toesl.
14 okt	15,34	+0,62	€/100 stuks, excl. toesl.
14 okt	17,38	+0,68	€/100 stuks, excl. toesl.
14 okt	17,78	+0,68	€/100 stuks, excl. toesl.
14 okt	15,85	+0,61	€/100 stuks, excl. toesl.
14 okt	16,47	+0,46	€/100 stuks, excl. toesl.
6 okt	552,35	-1,52	€/100 kg
6 okt	242,07	+3,82	€/100 kg
14 okt	0,50-1,50	=	€/100 kg
17 okt	100,00	-1,00	€/ton
17 okt	4,00	=	€/ton
15 okt	135,00	=	€/ton
17 okt	159,50	-1,50	€/ton
17 okt	159,50	-1,50	€/ton

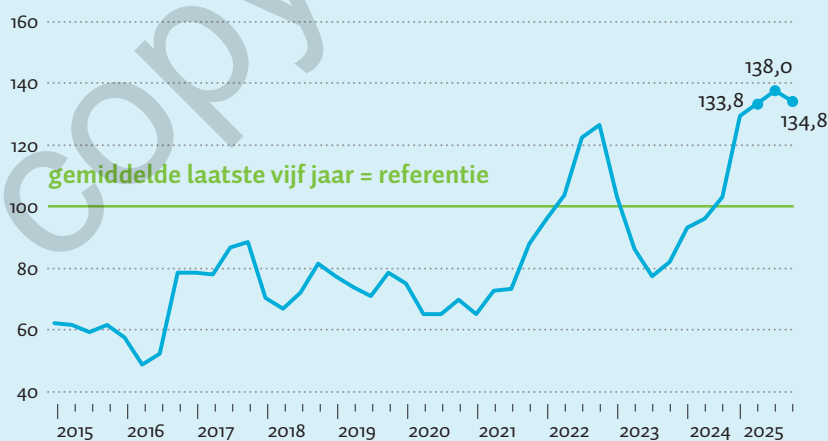
Wat zegt de melkveebarometer?

Melkprijs houdt rentabiliteit op peil, maar uitdagingen stapelen zich op

Barometer 3de kwartaal 2025

01348%

In de eerste helft van 2025 konden melkveebedrijven rekenen op een solide rentabiliteit, voornamelijk dankzij het hoge prijsniveau van melk. Die melkprijzen werden ondersteund door sterke noteringen voor boter, room en kaas. Sinds eind augustus is er echter sprake van een scherpe daling in deze zuivelprijzen, wat zich naar verwachting zal vertalen in lagere melkprijzen dit najaar. Naast deze prijsdruk kregen melkveehouders ook te maken met bijkomende uitdagingen. De nasleep van de blauwtonguitbraak en de aanhoudend droge weersomstandigheden zorgden voor extra kosten, die niet zichtbaar zijn in de barometer maar wel degelijk impact hebben op de bedrijfsvoering.

Roel Vaes, adviseur Rundvee, Studiedienst

© TWAN WIJERMANS

Goede rentabiliteit in eerste deel 2025

De melkveebarometer geeft de rentabiliteit aan op een gemiddeld melkveebedrijf. In het derde kwartaal van 2025 blijft de rentabiliteit op een goed niveau. De barometer noteert op 135% van de gemiddelde rentabiliteit van de laatste 5 jaar (referentieperiode). De rentabiliteit blijft sinds begin 2025 schommelen rond dit niveau. De drijvende kracht hierachter is in eerste instantie de melkprijs. De gemiddeld reëel uitbetaalde BCZ-melkprijs tussen januari en augustus 2025 bedraagt 54,5 euro/100 liter. Toch kondigt de melkpreisvorming zich in het najaar alvast veel minder gunstig aan. Naast de melkopbrengsten dragen ook de vleesopbrengsten bij tot de rentabiliteit. De prijzen van stierkalveren en reforme melkkoeien stegen zeer sterk in de eerste helft van 2025 en piekten eind juni. Ze zitten op het hoogste niveau van de laatste jaren door voornamelijk de impact van blauwtong.

De prijs van zwartbonte stierkalveren schommelt momenteel rond 300 à 330 euro voor goede kalveren, tijdens de piek gingen deze tot 450 euro. De prijzen voor reforme koeien blijven vrij goed op niveau. Zo schommelt de prijs voor een P2-type reforme melkkoe momenteel rond 5,70 euro/kg geslacht, die voor een O3-type melkkoe rond 6,40 euro/kg geslacht.

De melkpreisvorming kondigt zich in het najaar veel minder gunstig aan.

Blauwtong en weer hebben impact op kosten

Ondanks het goede niveau van de melk- en vleesveeprijzen is 2025 toch geen evident jaar voor de melkveehouder. De kosten van krachtvoer, energie

en kunstmest bleven in de eerste helft van 2025 wel vrij stabiel. Eind september noteerde de sojaprijs (48%) op 325 euro/ton. Ook de prijs van evenwichtig samengesteld krachtvoer bleef in het eerste deel van het jaar vrij stabiel. Na het zeer natte jaar 2024 waren de omstandigheden in het voorjaar van 2025 gunstig om de teelten tijdig en onder goede omstandigheden ingezaaid te krijgen. Maar de droogte van de voorbije maanden heeft wel effect gehad op de gras- en maisopbrengsten en kwaliteit, al zijn er hier regionale verschillen. De grootste impact op de rentabiliteit van melkveebedrijven zijn de naweeën van de blauwtongepidemie. Dit zorgde vooral voor een gedaalde melkproductie en een verschuiving in het afkalfpatroon. Tussen januari en augustus 2025 produceerden de Vlaamse melkveehouders 3% minder melk. Daarnaast zijn er in de eerste helft van 2025 11% minder kalvingen bij melktype koeien ten opzichte van dezelfde periode in 2024 (bron: Sanitel-DGZ). ▶

Deze kosten zijn niet zichtbaar in de barometer maar hebben op individuele bedrijven wel een grote impact op de rentabiliteit. Door de verplichte vaccinatie was de impact van blauwtong deze zomer gelukkig minder groot dan in 2024 en begin 2025.

Negatieve evolutie zuivelmarkten

Het goede niveau van de melkprijzen in de eerste helft van 2025 is het gevolg van de prijsvorming van de voornaamste zuivelproducten (melkpoeder, boter en kaas). De boterprijs was, samen met de room- en kaasprijs, de voornaamste *driver* van de melkprijzen. De boterprijs schommelde dit voorjaar rond de 7300 euro/ton, maar vertoont sinds augustus een sterk verval. De prijzen op de termijnmarkten voor boter schommelen op dit moment tussen 5500 en 6000 euro/ton. De roomprijs vertoont een gelijkaardige trend met een goed niveau dit voorjaar maar een sterke daling vanaf augustus. De kaasprijzen (cheddar) stegen dit voorjaar tot 5000 euro/ton, maar zijn sinds de zomer gedaald richting 4500 euro/ton. Voor de Belgische markt is de evolutie van de mozzarellaprijzen belangrijker dan die van cheddar. De Europese mozzarellaprijzen schommelden dit voorjaar rond 4250 euro/ton, maar ook hier is de daling ingezet en evolueert de termijn-

markt naar prijzen rond 3500 euro/ton. De mageremelkpoederprijs tot slot bleef dit voorjaar vrij stabiel en zal vermoedelijk vrij stabiel blijven de volgende maanden op een niveau van 2500 à 2600 euro/ton.

Wereldwijde melkproductie is bepalend

De dalende trend van de zuivelmarkten zal de volgende maanden zeker effect hebben op de melkprijsvorming. Een aantal kopers heeft al (sterke) prijsdalingen aangekondigd. De vraag is uiteraard hoe diep de melkprijzen zullen terugvallen, maar met de huidige marktvooruitzichten moeten we toch rekenen op een daling van de standaardmelkprijzen van 10-15% tegen eind 2025. De voornaamste *drivers* zijn niet zozeer het verbruik en de vraag naar zuivel, maar eerder de melkproductie. De import van boter, kaas en mageremelkpoeder naar het VK, China en andere Aziatische landen is in 2025 gestegen. Maar als er een dalende trend in de prijzen zit, nemen kopers een meer afwachterende houding aan. Bovendien liggen de Europese boter- en kaasprijzen iets hoger dan deze van de andere exporterende landen (VS, Nieuw-Zeeland). Tot slot zijn er ook voldoende voorraden van de voornaamste zuivelproducten wereldwijd.

De evolutie van de wereldwijde melkproductie zal vermoedelijk de belangrijkste factor zijn die de zuivelmarkten de komende periode beïnvloedt. De voornaamste exporterende regio's produceren sinds eind 2024 fors meer melk dan in dezelfde periode een jaar eerder, en de stijging neemt alleen maar toe. Bij de opstart van het nieuwe melkseizoen in juni-juli 2025 lag de productie in Nieuw-Zeeland 6,5% hoger dan in 2024. Ook in de VS wordt, ondanks de problemen met vogelgriep bij de runderen in enkele staten, hard gemolken. Er is een 1,4% hogere melkproductie in de eerste helft van 2025 ten opzichte van dezelfde periode in 2024. In de EU bleef de melkproductie in de eerste helft van dit jaar stabiel ten opzichte van dezelfde periode in 2024, ondanks dat er toch een aantal landen een dalend effect zagen door de nasleep van blauwtong. Er waren (sterke) stijgingen in Ierland, Polen en Italië en dalingen in Duistland, Nederland, en België. Tot slot blijven er uiteraard nog een aantal geopolitieke onzekerheden zoals de situatie in Oekraïne en Israël. Maar ook het concrete effect van de deal tussen de EU en VS inzake importheffingen is nog niet helemaal duidelijk. Dit kan zeker impact hebben op de handelsstromen en prijzen van zuivelproducten, grondstoffen of veevoeder. ■

Ook melk leveren aan Farmel?

"Bij Farmel weet ik precies waar ik aan toe ben. Het contact loopt soepel en de betalingen zijn betrouwbaar."

Inmiddels levert een groeiend aantal melkveehouders dagelijks hun melk met vertrouwen aan Farmel.

Ook met vertrouwen leveren? Scan de QR-code

Landbouwbeleving in hartje Antwerpen

Meer dan 650 kinderen en ouders zakten af naar Play Zuid in Antwerpen voor een leuk familie-evenement.

“Het Zuid de boer op” bracht gezinnen opnieuw in contact met de wereld van landbouw en voeding.

Op zondag 12 oktober trok ‘Het Zuid de boer op’ meer dan 650 kinderen en ouders naar Play Zuid in Antwerpen. Met dit familie-evenement bracht Boerenbond de landbouw letterlijk naar de stad met een dag vol plezier, beleving en educatie.

Kinderen tussen 4 en 10 jaar ontdekten op een speelse manier waar hun eten vandaan komt. Twaalf interactieve standen lieten hen voelen, proeven en ervaren wat boerenwerk vandaag betekent: duurzaam, innovatief en dicht bij de mensen. Ze trapten hun eigen fruitsap, liepen over het blotevoetenpad, verzorgden dieren in de kinderboerderij en klommen op de stropiramide. Het hoogtepunt? Zelf achter het stuur van een indrukwekkende John Deere-tractor kruipten.

Met ‘Het Zuid de boer op’ wilde Boerenbond gezinnen opnieuw in contact brengen met de wereld van de landbouw. “Kinderen weten vaak niet meer hoe hun voeding geproduceerd wordt. Door hen dit te laten beleven, versterken we het begrip en respect voor de sector”, klinkt het. Ook het beloningssysteem met stempelkaart viel in de smaak: gezinnen die alle activiteiten bezochten, kregen een goedgevulde BelOrta-goodiebag en maakten kans op mooie prijzen, met als hoofdprijs een waardebon van 250 euro voor Logeren in Vlaanderen.

Tafel van Gert

Op de herkenbare set van *De Tafel van Gert* werden bovendien twee interactieve quizzes georganiseerd. Host Elias Verwilt ging daarbij in gesprek met landbouwer Kris Heirbout, de Klimaatkoploper van 2023, over het boerenleven en duurzaamheid. Hun spontane gesprekken en speelse quizvragen zorgden voor veel enthousiasme bij jong en oud. De boerenband van Play Media gaf de dag een vrolijke muzikale noot. Het succes van dit initiatief toont dat er duidelijk interesse leeft bij stadsgezinnen voor authentieke landbouwbeleving.

Boerenbond kijkt tevreden terug en evalueert de mogelijkheden voor een vervolg. ■

Marianne Hoogeveen,
marketing- en campagnemanager

Meer dan **650** bezoekers
• 12 belevingsstanden • 3 tijdslots
Partners: Aveve/Cofabel, Belorta,
Logeren in Vlaanderen, Play Media

Aardappelbewaring gaat van start

Grove percelen in het voorjaar kregen vaker te maken met grove kluiten. Door de aanhoudende droogte ontliepen ze de kans om uit elkaar te vallen tijdens de warme zomermaanden. Toch brengt de droogte ook voordelen, denk daarbij aan de lage bacterie- en ziektedruk. Ondanks de initieel moeizame start door de angst voor stootblauw aan de knollen tijdens het rooien, verliep de aardappelooft de afgelopen drie weken zeer vlot. Enkele kleine buien maakten de bodem voldoende zacht opdat de oogst ook op probleempcelen kon opschieten. De percelen waren goed bereikbaar, waarbij weinig grondtarra mee de schuur binnenkwam.

Frederik Goossens, Sanac en Hermoo Fyto

In de loods

De meeste aardappelen kwamen dankzij de matige temperaturen de loods binnen aan ± 13 °C (Viaverda), ideaal voor de wondheling. Vóór de buien werd droog geoogst waardoor drogen nauwelijks nodig was. Er plakte prak-

tisch geen grond aan de aardappelen. Dit was al te merken in de loods bij het ventileren: wanneer je je hand op de hoop legt, voel je de ventilatielucht tussen de aardappelen naar boven komen. Na de regen was meer ventilatie nodig. Wanneer de bovenste 30 cm

droog is, kan je starten met een smart-fog-behandeling.

Regelen van de temperatuur

Zoals we in een eerder artikel al vermeldden, kan bij lucht die warmer is dan de aardappelhoop vocht condenseren in plaats van te drogen. Gebruik een warmtekanon om de hoop enkele graden op te warmen, maar beperk dit tot maximaal 2 °C om negatieve effecten op de oogst te vermijden. Na de wondheling kan je de temperatuur van de hoop geleidelijk aan laten zakken om de kiemrust te bevorderen. Ook het koelen mag niet te snel verlopen om het interne metabolisme in de knollen niet te verstoren. We raden daarom aan om de temperatuur maximaal zo'n 0,2 tot 0,3 °C per dag te laten dalen.

Kistenbewaring van aardappelen op een perceel. De ogen op de knollen zijn al actief in verschillende loods en kleuren wit, waarna de eerste kiemen ontwikkelen. Je moet dan snel ingrijpen. Kistenbewaring is, in vergelijking met dwars- of longitudinale ventilatie, de moeilijkste methode voor bewaring via vergassen aangezien het product in gasvorm goed verdeeld moet worden en voldoende contact moet maken met de aardappelen. Het gas moet doorheen de kisten bewegen, waar deze in principe altijd de kortste weg kiest tussen de openingen. Tussen de kisten dichten we daarom soms de openingen met (isolatie)materialen.

Voor bewaring van grote volumes aardappelen is vergassen via smartfogging de meest efficiënte methode. Deze aardappelen werden behandeld met MH op het veld en blijven daardoor voorlopig kiemrustig.

Interne ventilatie, buitenlucht en CO₂

Je kunt kiezen voor buitenlucht of intern ventileren. Let in het eerste geval op dat de temperatuur niet te sterk daalt om de wondheling niet te storen. Bij interne ventilatie moet je dan weer opletten opdat het CO₂-gehalte in de loods niet te sterk toeneemt. Luchtverversing met buitenlucht is belangrijk, zeker wanneer de aardappelen metabolisch actief zijn. Dankzij een vlotte oogst lagen de loodsen dit jaar snel vol. In loodsen die over een langere periode gevuld worden, moeten telers des te meer waakzaam zijn en waar nodig verversen met buitenlucht.

Al veel activiteit in de loods

De eerste vergassingenvonden reeds plaats in de eerste week van oktober, voornamelijk op partijen die niet met MH werden behandeld. De percelen hebben dit jaar sterk onder droogte- en warmtestress geleden, wat leidt tot een snellere activatie en minder kiemrust tijdens de opslag. We zien vandaag de meeste activiteit in de (midden)vroege rassen. De reden is dat deze minder maleïnehydrazide (MH) opnemen vermits hun gewas al vroeg dood ligt, en het gewas dus minder MH opneemt en transporteert tot in de knollen. Een ras

zoals Innovator is zo bijvoorbeeld extra gevoelig voor interne kieming bij langdurige bewaring. Het ligt al vroeg in augustus stil op het veld waardoor MH niet door het gewas tot in de knollen kan worden opgenomen. Vroege rassen halen dit jaar wel een hogere opbrengst in vergelijking met bijvoorbeeld een laat ras zoals Challenger. Challenger staat erom bekend zijn kilo's in september te maken. Echter zorgde de droge warme zomer ervoor dat het gewas al sterk afrijpte en de fotosynthese stilviel.

Op actieve knollen kleuren de ogen wit, het ideale moment om een behandeling met 1,4Sight uit te voeren. Wanneer de kiemen te groot zijn, kan je curatief met Argos of Biox-M ingrijpen.

Eerste toepassingen via smartfogging

Voor het vergassen kan je smartfoggen met de middelen 1,4Sight (1,4-dimethylnaphthalene), Biox-M (op basis van muntolie) en Argos (op basis van sinaasappelolie) toepassen. Die laatste twee werken curatief en branden de kiemen af waarna ze bruinzwart kleuren en afvallen. 1,4Sight is een kiemrustverlenger die de aardappelen rustig houdt. 1,4Sight kan je nog toepassen wanneer de kiemen klein zijn. Typisch kleurt het puntje van de kiem zwart en valt de ontwikkeling stil. Voor kleinere loodsen kan je ook werken met koudvernevelling of Restrain. Hou bij het vergassen van je loods de ventilatie aan. 1,4Sight is een zeer licht gas waardoor de ventilatie ideaal slechts op 30% staat. Biox-M is dan weer veel zwaarder in gasvorm waardoor we de ventilatie moeten optrekken naar 80-100%. Voor Argos hanteren we ideaal 40-50% van de capaciteit. Hou je loods na het vergassen twee dagen gesloten opdat het product ideaal kan werken. In deze periode is het aangewezen om 2 tot 4 keer per dag 15 tot 30 minuten intern te ventileren, afhankelijk van het product. Voor extra info vraag je best raad. ■

Dossier Digitalisering

De digitale revolutie denderd het erf op. Sensoren, drones, robots en data-analyse openen de deur naar efficiënter werken, duurzamer produceren en beter onderbouwde beslissingen. Toch is de sprong van innovatie naar praktijk vaak groot. Hoe weet je wat écht werkt, en waar begin je? In dit dossier ontdek je zowel de uitdagingen als de kansen van digitale toepassingen in de Vlaamse landbouw. We brengen inspirerende praktijkvoorbeelden, wijzen je de weg naar concrete adviesdiensten en tonen via lopende projecten hoe de toekomst vandaag al vorm krijgt.

“Je investeert pas als je weet dat iets werkt”

Technologie en digitalisering spelen een steeds grotere rol in onze samenleving. Ook de Vlaamse productiviteits- en competitiviteitsagenda schuift ze naar voren als motor voor een toekomstgerichte economie. Voor landbouwbedrijven biedt dat heel wat kansen: efficiënter werken, beter onderbouwde beslissingen nemen en het werkcomfort verhogen. Toch toont recent Europees onderzoek aan dat geavanceerde toepassingen nog maar beperkt hun weg vinden naar het erf. Met het nieuwe AgriTech-adviesloket willen we de kloof tussen technologie en praktijk verkleinen.

Jolien Deroost, medewerker Communicatie, Ondernemen & Innovatie

Volgens het JRC-rapport ‘The state of digitalisation in EU Agriculture’ (2025) gebruiken bijna alle Europese landbouwbedrijven intussen digitale basismiddelen zoals internet, smartphones en kantoorsoftware. Maar zodra het gaat over toepassingen als precisielandbouwsoftware, sensoren, robotica of digitale diermonitoring zakt het gebruik sterk. De redenen? Technologie is vaak duur, de baten zijn niet altijd meteen zichtbaar, sommige toepassingen sluiten onvoldoende aan bij de praktijk en er zijn grote verschillen in digitale geletterdheid tussen de bedrijven.

Geen een-op-eenkopie

Ook in Vlaanderen zien we die drempels. “Een landbouwer is een ondernemer zoals elke andere”, zegt Robby Cloesen, sinds kort consultant digitale innovatie bij Boerenbond. “Je investeert pas als je weet dat iets werkt.

Veel technologie is ontwikkeld voor grootschalige landbouw, terwijl Vlaamse bedrijven kleiner en diverser zijn. Het is vaak onduidelijk of die toepassingen hier even goed renderen.”

Alleen is maar alleen

Landbouwers staan er bovendien vaak alleen voor. “Digitale innovatie gebeurt meestal op eigen initiatief van de boer, eventueel met steun van een praktijkcentrum of een innovatieproject”, gaat Robby verder. “Er ontbreekt een centraal aanspreekpunt dat technologieën verbindt. Tegelijk combineren landbouwers al veel kennisdomeinen – van wetgeving en boekhouding tot teelt en personeelsbeheer. Verwachten dat ze ook digitale specialisten worden, is niet realistisch. In andere sectoren wordt daarvoor een consultant ingeschakeld, maar dat is door de kleine marges in de landbouw meestal geen optie.” ▶

Naast drempels ook mogelijkheden

Waar drempels zijn, ziet Robby ook mogelijkheden. “Ondanks de opstartkosten verlicht technologie op termijn het werk op het bedrijf. Door gegevens uit verschillende bronnen – bijvoorbeeld bodem, gewas, diergezondheid, klimaat en machines – te combineren, zie je verbanden die je anders zou missen. Zo kan je middelen gerichter inzetten, waardoor je kosten bespaart en vaak ook duurzamer werkt.” Ook administratief kan technologie veel opleveren. Automatische melkgeldafrekeningen en taakkaarten verminderen de papierberg en besparen tijd. En nu arbeidskrachten schaars zijn, kunnen digitale en geautomatiseerde toepassingen repetitieve of zware taken overnemen. “Dat verhoogt de efficiëntie én maakt de sector aantrekkelijker voor jonge mensen die technologie willen combineren met praktijkwerk”, besluit Robby.

Eerst zien, dan geloven

Digitalisering brengt dus grote beloftes met zich mee, maar voor landbouwers is het vaak moeilijk om in te schatten wat die in de praktijk waard zijn. Precies daar wil Robby als consultant digitale innovatie op inspelen. Met zijn jarenlange ervaring in automatisering helpt hij om de stap van ontwikkeling naar gebruik op het veld te versnellen. “Te veel oplossingen blijven hangen in de ontwikkelingsfase”, zegt hij. “Het testen en valideren door eindgebruikers - in dit geval landbouwers - en het effectief op de markt brengen, zijn vaak de grootste uitdagingen. Ik wil de vinger aan de pols houden bij technologiebedrijven en onderzoeksinstellingen, zodat oplossingen niet pas bij landbouwers terechtkomen als de trein al vertrokken is, maar samen mét hen ontwikkeld worden.” Daarnaast wil Robby inzetten op praktijkdemo's: demonstraties op echte bedrijven waar digitale toepassingen in

reële omstandigheden getest worden. Zo kunnen landbouwers zelf zien hoe een technologie werkt, inschatten of ze past bij hun bedrijf en ervaringen uitwisselen met collega's. “Uiteindelijk weet je pas of iets haalbaar en nuttig is voor jouw bedrijf als je het zelf hebt gezien en uitgeprobeerd.”

Digitale vragen? Eén aanspreekpunt

Maar ook als je zelf landbouwer bent en met een vraag zit rond digitalisering kan je bij Robby terecht. Met het nieuwe AgriTech-adviesloket krijgen Boerenbondleden één aanspreekpunt voor digitale technologie, data en automatisering op hun bedrijf. Het loket richt zich zowel op starters als op voorlopers in digitalisering.

De bespreekbare thema's zijn bovendien breed: van kantoorwerking en databeheer tot toepassingen zoals variabele bemesting, slimme irrigatie, drones of robotisering. “We bekijken samen welke technologie relevant en haalbaar is voor je bedrijf en maken een duidelijk stappenplan”, zegt Robby. “Na het gesprek krijg je een overzicht van de besproken punten en mogelijke vervolgstappen waarin we je kunnen begeleiden, zoals ondersteuning bij een VLIF-innovatieaanvraag of deelname aan onderzoeksprojecten.” Tot eind januari kan je helemaal gratis een afspraak boeken. ■

i Markeer zeker 19 februari in je agenda want dan kan je gratis een lunchdate van Robby volgen over digitalisering.

Robby Cloesen

consultant Klimaat & Technologie
robby.cloesen@boerenbond.be

Begin klein en doelgericht

Wil je aan de slag met digitalisering, begin dan klein en doelgericht. Kies één concreet probleem op je bedrijf en pak dat aan met een eenvoudige digitale oplossing. Stel bijvoorbeeld dat je een nieuwe spuit moet kopen: door meteen te investeren in spot-sprayingtechnologie speel je in op strengere regelgeving rond gewasbeschermingsmiddelen, verminder je het gebruik van producten en registreer je toepassingen automatisch in het digitale gewasbeschermingsregister van je farm-managementsysteem. Zo voldoe je aan de regels, bespaar je kosten en zet je een duidelijke stap richting efficiënter werken. Digitaliseren hoeft geen groot project te zijn: één slimme toepassing kan al een groot verschil maken.

Meer van dat? Boek tot eind januari een gratis afspraak in bij het AgriTech-adviesloket via www.boerenbond.be/digitaal-agritechloket.

“Digitaliseren hoeft geen groot project te zijn.”

Lopende projecten tonen de weg

De digitale revolutie voltrekt zich in de landbouw misschien nog niet met donder en bliksem, maar ze is wél volop aan de gang. Terwijl de brede uitrol nog in de kinderschoenen staat, experimenteren pioniers, praktijkcentra en onderzoekers al met technologieën die het landbouwbedrijf van morgen vormgeven. Boerenbond volgt die ontwikkelingen van dichtbij en werkt mee aan projecten die tonen hoe innovatie écht op het veld landt.

Robby Cloesen, consulent Klimaat & Technologie

1. Robots en drones op het veld

Binnen het Interreg-project Smart Farming & Food Processing werken Vlaamse en Nederlandse kennisinstellingen, landbouwbedrijven en technologiepartners samen aan acht innovatietrajecten. Het doel: de kloof verkleinen tussen hightech-oplossingen en de dagelijkse landbouwpraktijk. Boerenbond is nauw betrokken bij de ontwikkeling en evaluatie van verschillende trajecten waarin robotica, AI en automatisering centraal staan.

De Trabotyx TOR gebruikt in plaats van grijpertjes blauw diodelaserlicht om onkruid uit te schakelen, zonder de bodem te verstoren.

Robotica in actie. De Odd.Bot Maverick en Trabotyx TOR tonen hoever de robottechnologie intussen staat. De Maverick is een autonome wiedrobot die onkruid verwijdert met behulp van beeldherkenning, artificiële intelligentie en robotgrijpertjes. In veldproeven bij onder meer Meulwaeter in Zeeland, blijkt hij tot ongeveer 75% van het handwerk te kunnen vervangen. De TOR gebruikt in plaats van grijpertjes blauw diodelaserlicht om onkruid uit te schakelen, zonder de bodem te verstoren. Beide robots werken met verwisselbare batterijen, zijn 24/7 inzetbaar en hebben werkbreedtes en modellen voor verschillende veldgroottes en gewasrijen.

Slimmer omgaan met arbeid, energie en water. Ook andere trajecten binnen het project dragen bij aan een duurzamere landbouw. Zo biedt de Zonkrachtige Werkassistent een oplossing voor kleinschalige biologische bedrijven die kampen met arbeidsintensieve taken. Deze volledig elektrische werktuigdrager rijdt autonoom over het veld, aangedreven door zonne-energie en neemt repetitieve taken zoals wieden en transport over. Het traject Dripcontrol staat in het teken van een efficiënter watergebruik.

Een drone met warmtecamera's en AI-algoritmes spoort lekken in druppelirrigatiesystemen snel op, wat verspilling en opbrengstverlies voorkomt.

Van veld tot verwerking. Smart Farming & Food Processing richt zich niet enkel op het veld, maar ook op de verwerking. Binnen de Food Processing-pijler worden geavanceerde visionsystemen, industriële robots en AI ingezet om sorteer- en verpaklijnen te automatiseren. Zo ontwikkelt Boerschappen samen met Cboost een slimme inpaklijn die verse producten met variabele vormen automatisch herkent, terwijl Bio Bakkerij De Trog een robotarm inzet voor het verpakken van ambachtelijke broodjes. Deze technologieën verlagen de arbeidsdruk en verhogen de productkwaliteit - ook relevant voor landbouwers die zelf verwerken of korte ketens opzetten.

2. Slimme detectie van plagen

Een ander opvallend initiatief is OpenAgri, dat inzet op precisielandbouw en open samenwerking. Binnen dit project werkt Boerenbond samen met ILVO aan een innovatieve methode om coloradokevers in de aardappelteelt vroegtijdig te detecteren en te bestrijden.

Drones maken hogeresolutiebeelden van aardappelpercelen, waarna AI-algoritmes de aanwezigheid van larven en kevers automatisch herkennen. Op basis van die analyse worden taakkaarten opgesteld die landbouwers helpen om enkel daar te spuiten waar het echt nodig is.

Er worden twee benaderingen getest: een cloud-based systeem, waarbij ▶

beelden centraal worden verwerkt, en een edge-based systeem, waarin de drone zelf de beelden analyseert en onmiddellijk feedback geeft. Beide worden geëvalueerd op snelheid, energieverbruik en gebruiksgemak. Wat OpenAgri bijzonder maakt, is de open-source insteek. De technologie wordt in co-creatie met landbouwers ontwikkeld, zodat hun praktijkervaring rechtstreeks de innovatie aanstuurt. Daarnaast worden ook technologieleveranciers actief betrokken, zodat zij met de uitkomsten van het project aan de slag kunnen gaan en de ontwikkelde

Drones maken hogeresolutiebeelden van aardappelpercelen, waarna AI-algoritmes de aanwezigheid van larven en kevers automatisch herkennen.

De Maverick is een autonome wiedrobot die onkruid verwijderd met behulp van beeldherkenning, artificiële intelligentie en robotgrijptjes.

oplossingen kunnen integreren in hun producten en diensten.

3. Europese kennis digitaal gedeeld

Kennis is pas waardevol als ze gedeeld wordt. Vanuit dat principe ontstond EU-FarmBook, een Horizon Europe-project dat een digitaal platform ontwikkelt voor het verzamelen en ontsluiten van praktijkgerichte kennis uit de Europese land- en bosbouwsector. Het platform fungeert als een soort Wikipedia voor landbouwers: een open, meertalig en interactief kennisreservoir met handleidingen, video's, infographics en samenvattingen van

onderzoeksresultaten. Die informatie is afkomstig uit meer dan 1750 Europese onderzoeks- en innovatieprojecten, en wordt voortdurend aangevuld. Het initiatief is bedoeld voor landbouwers, adviseurs, onderzoekers en opleiders die deel uitmaken van het Europese AKIS-netwerk (Agricultural Knowledge and Innovation Systems), de lancering is gepland voor midden december.

Boerenbond treedt op als ambassadeur van het initiatief voor België en organiseert mee evenementen in andere EU-lidstaten, om ervoor te zorgen dat de beschikbare kennis effectief zijn weg vindt naar het veld. ■

Praktijk en samenwerking centraal

Wat deze drie initiatieven gemeen hebben, is hun focus op praktijkgerichte innovatie. Robotica, drones, AI en digitale platforms zijn geen verre toekomstmuziek meer, maar tastbare instrumenten die landbouwers vandaag al helpen om efficiënter, preciezer en duurzamer te werken.

Tegelijk tonen de projecten aan dat samenwerking essentieel blijft - tussen landbouwers, onderzoekers, technologiebedrijven en beleidsmakers.

Alleen door kennis en data te delen, technologie te testen in de praktijk en continu bij te sturen, kan de landbouwsector de kansen van digitalisering volledig benutten.

Koen Vrancken experimenteerde met digitalisering in de akkerbouw

“Niet met minder, wel efficiënter”

Koen Vrancken (38) baat samen met zijn vader een akkerbouwbedrijf uit in het Limburgse Riemst. Aardappelen vormen de belangrijkste teelt op het bedrijf, aangevuld met granen, suikerbieten, cichorei, erwten en bonen. Een traditioneel akkerbouwbedrijf dus, met een teler die mee wil zijn met hedendaagse technologieën. Want als het kan, waarom zou je het dan niet doen?

Liesbet Corthout

Koen Vrancken heeft zijn professionele achtergrond mee, als het op innovatie aankomt. Na zijn studies ging hij aan de slag bij het Provinciaal Instituut voor Biotechnisch Onderwijs (PIBO) in Tongeren waar hij zich kon bezighouden met proefveldonderzoek. “Daar heb ik aangevoeld dat ik wilde gaan boeren”, herinnert Koen zich. “Ik heb er ook interesse gekregen in een innovatieve aanpak van het landbouwbedrijf en kwam er in contact met mensen die bezig waren met onder andere datagestuurde werken. En toch benutte ik dat potentieel hier op het bedrijf nog niet ten volle.”

Machines inventariseren

“Je doet als akkerbouwer geregeld aan machinevernieuwing, op de machines van vandaag heb ik tal van opties, maar ik kende die niet goed. Daarom nam ik mezelf voor om in 2025 met een aantal zaken te experimenteren. Ik heb een sproeier die variabel kan sproeien op basis van taakkaarten, maar ik benutte die functie nog niet. Ik had dus de geschikte machine, ik had een tractor die deze kon aansturen maar het ontbrak mij nog net aan dat laatste duwtje in de rug.” En dat kwam onder de vorm van een vraag voor Interreg-project ADaM & PreciLa, vanuit Koens voor-

malige werkgever PIBO. “Dat was de trigger om ervoor te gaan. Ik ben dan begonnen met het inventariseren van de machines: wat kunnen ze precies. Dan was het ook belangrijk om een veld te vinden waar ik variabel wilde gaan werken, bijvoorbeeld bij het poten of de gewasbescherming. Een klein, homogeen veld heeft weinig baat bij variabel werken. Voor de proef vond ik een glooiend perceel met variabele grondsoorten. Voor we daar in het voorjaar aardappelen gingen planten hebben we een bodemscan uitgevoerd om het perceel volledig in kaart te brengen.”

Aan de slag met YouTube

“Interessant detail: toen ik aan mijn dealer meldde dat ik dit van plan was, was hij enthousiast maar ook sceptisch. De ontwikkeling van machines staat vandaag ver, maar de evolutie gaat zo snel dat niet iedereen mee is. Om uiteindelijk te leren hoe ik variabel moest poten, ben ik YouTube-video's gaan ▶

© LIESBET CORTHOUT

Akkerbouwer Koen Vrancken volgt de aardappeloogst op via de smartphone.

bekijken. En zo ontdekte ik stap voor stap hoe het moest. We hebben dan op basis van een taakkaart variabel gepoot. Wij hebben ervoor gekozen om op goede, vruchtbare zones de aardappelen dichter bij mekaar te planten. Op de koppen, waar de bodemstructuur niet zo goed was, hebben we verder uit elkaar geplant. In totaal was het tonnage aardappelen dat ik gepoot heb niet minder, dus op dat vlak win ik er niets bij, maar ik hoop dat deze aanpak wel efficiënter zal blijken.”

“Op dat perceel ging het om een pootgoedteelt. Dan wil je natuurlijk zo veel mogelijk aardappelen in de juiste sortering hebben, en dat probeer ik op die manier te bekomen. PIBO-campus had de taakkaart opgesteld, maar die kwam wel overeen met hoe ik het zelf zou aanpakken als ik gewoon mijn buikgevoel zou volgen. Ik had bij het planten het gevoel dat de taakkaarten de varia-

tie in de bodem goed weergaf.”

“Doorheen het seizoen zijn we dan op basis van satellietkaarten enkele keren variabele fungicidebehandelingen gaan toepassen. Ook het loofdoden is variabel gebeurd. Uiteindelijk is het perceel geoogst met een opbrengstkaart en zijn er stalen genomen om het kaliber te bepalen.”

Gewasbescherming

“Ik denk dat ik hier wel mee verder wil gaan. Niet om een besparing door te voeren, want dat is niet altijd het geval. Maar wel om de beschikbare middelen efficiënter in te zetten. Voor mij is deze manier van werken niet op elk perceel nuttig. Bij een homogeen perceel van maar enkele hectare zal het niet lonen om die bodemscan uit te voeren. Voor grotere, gevarieerde percelen wil ik er wel stilaan verder mee gaan. Maar er is ook nog meer kennis nodig over hoe

we nu precies moeten omgaan met deze data om de juiste beslissingen te kunnen nemen. Hoeveel mogen we de dosis van gewasbeschermingsmiddelen verlagen of verhogen? Hoeveel kunstmest moeten we meer of minder strooien? We moeten er zelf ook nog meer over te weten komen. Maar ik voel wel de evolutie naar precisielandbouw. Ik geloof erin dat datagestuurd werken ons kan helpen om gewasbeschermingsmiddelen te kunnen behouden of bepaalde producten nog te mogen gebruiken. Voor mezelf vind ik het wel leuk om hier nu mee te experimenteren. Ik hoef geen voorloper te zijn, maar ik wil wel mee zijn, als we met onze sector die weg verder inslaan.”

“Wat zeker nog moet worden aangepakt, is het homogeniseren van datastromen. Vandaag heeft elk tractormerk, elk machinemark en elke afnemer zijn eigen portaal, met als gevolg dat ik hetzelfde perceel soms drie keer moet intekenen. Dat is volledig nutteloos. Net zoals machines die hetzelfde doen, maar met verschillende bestandstypes werken. Die complexiteit moet er echt uit.” ■

Wil je Koen Vrancken zelf zijn verhaal horen doen? Op 20 november is hij een van de sprekers tijdens de demo ‘Beter bodembeheer met precisietechnieken’ bij PIBO in Tongeren. Je ontdekt er hoe je met precisielandbouw de bodemkwaliteit kan verbeteren. Inschrijven kan via www.boerenbond.be/demo-reeks-klimaat-en-technologie

Word jij pilootbedrijf voor twee jaar?

Ben je een grondgebonden landbouwer en wil je beter weten hoe het echt gesteld is met je bodemgezondheid? In het Europese project ‘Smart carbon farming’ hebben we nog plek voor 4 pilootbedrijven.

Je krijgt zo een beter inzicht in je bodem en werkt samen met onderzoekers en adviseurs. Interesse? Laat het weten aan consultant Emma Van Steenweghen via emma.van.steenweghen@boerenbond.be of scan de QR-code.

Vraag voor Chris Botterman

Hoofd Sociale Zaken Boerenbond

Kan je na seizoenarbeid nog een vast contract voorzien?

Bij de tewerkstelling van seizoenwerknemers is het zeer belangrijk om de zogenaamde 180 dagenregel goed op te volgen. Die stelt dat iemand slechts als seizoenwerknemer kan starten voor zover hij of zij in de afgelopen 180 dagen niet gewerkt heeft met een vast contract in de land- of tuinbouw. Wanneer je een Dimona-aangifte doet voor een seizoenwerknemer krijg je op het scherm de melding 'neen' of 'ja' te zien. 'Neen' wil zeggen dat de betrokken persoon in dat kalenderjaar nog niet gewerkt heeft in de seizoenregeling. Verschijnt 'ja', dan houdt dit in dat er al dagen zijn gemeld in de seizoenregeling. In dat geval moet er ook al een plukkaart zijn. Met de tool Green@work kan je ook nagaan hoeveel dagen de betrokken persoon al gewerkt heeft. Het is dus eenvoudig om het aantal dagen arbeid van een seizoenwerknemer te volgen. Het is echter niet mogelijk om na te gaan of iemand reeds gewerkt heeft in de afgelopen periode als vaste werknemer.

Aangepaste 180 dagenregel

Sinds enkele jaren is de 180 dagenregel om deze reden beperkt tot de eigen onderneming. Iemand die bij een andere werkgever in de land- of tuinbouw met een vast contract gewerkt heeft, kan onmiddellijk starten als seizoenwerknemer. Het begrip 'eigen onderneming' omvat alle bedrijven die bij eenzelfde familie behoren. Hier blijft de regel behouden omdat het niet de bedoeling mag zijn dat een vaste werknemer ontslagen wordt om hem vervolgens terug aan te werven met de plukkaart. Er is ook afgesproken dat men – na de seizoenregeling – aan iemand een tijdelijk contract kan geven van maximaal zes weken. Dit tijdelijk contract wordt buiten beschouwing gelaten bij de toepassing van de 180 dagenregel. Dit houdt in dat een dergelijke werknemer al vanaf januari van het volgend jaar weer kan werken bij dezelfde werkgever in de seizoenregeling. ■

Tijdelijk contract van zes weken

De RSZ laat toe dat er onmiddellijk volgend op de seizoenarbeid, een contract van maximaal 6 weken kan worden voorzien. Er is door de RSZ nu recent een versoepeling aanvaard inzake de toepassing van deze regel:

1. Dit contract van 6 weken hoeft niet onmiddellijk aan te sluiten op de seizoenarbeid. Er kan dus enige tijd verlopen vooraleer een vast contract voorzien wordt;
2. Het is zo dat dit tijdelijk vast contract niet aaneensluitend moet zijn: men kan eerst bijvoorbeeld een contract van 2 weken voorzien en enige tijd later nog een contract van 4 weken;
3. Het is ook mogelijk om bijvoorbeeld na 80 dagen seizoenarbeid een contract van 6 weken te voorzien en later nog 20 dagen seizoenarbeid;
4. Het is in deze situatie ook mogelijk om na 80 dagen seizoenarbeid eerst een tijdelijk contract van 2 weken en, wanneer de plukkaart vol is, nog 4 weken te voorzien;
5. Die beperking tot 6 weken geldt ook wanneer de seizoenwerknemer via interim zou gewerkt hebben.

Je vindt enkele voorbeelden op www.boerenbond.be/180-dagenregel. Het is wel belangrijk om het tijdelijk contract te beperken tot **maximaal 6 weken op jaarbasis**.

Via www.boerenbond.be/vraaghetaanChris beantwoordt Chris Botterman nog andere vragen rond sociale zaken of kan je zelf een vraag stellen.

Boerenbond ondersteunt jou bij een veiligere werkomgeving

Al tien jaar lang zet Boerenbond arbeidsveiligheid hoog op de agenda. We helpen boeren en tuinders vooruit in het veiligheidsbeleid op hun bedrijf. Dit doen we aan de hand van ondersteunend materiaal, vormingen, demonstraties en zoveel meer. Ontdek hoe we jou kunnen verder helpen om je bedrijf nog veiliger te maken voor je personeel.

Christien Miroir en Lien Tyvaert, sectorconsulenten

Complexe wetgeving

De wetgeving rond 'Welzijn op het werk' is breed en complex, met de werknemer als centrale figuur. Het welzijn van elke werknemer wordt hierin gelijkwaardig behandeld. Of je nu bij een groot of een klein bedrijf werkt, je moet dit altijd veilig kunnen doen. Dit maakt deze wetgeving dan ook wat moeilijker voor kleinere bedrijven. Daarnaast vraagt deze wetgeving ook om aantoonbaarheid. Je moet kunnen bewijzen, meestal op papier, wat je doet om de veiligheid van je personeel te garanderen.

Vormingen en opleidingen

Net omdat dit allemaal zo complex is proberen wij jullie hier ook in te ondersteunen. We delen de wetgeving op in verschillende modules waar je dan mee aan de slag kan. Samen met ILVO en Idewe ontwikkelden we een beheersysteem dat je kan helpen om alle administratie die bij welzijn komt kijken behapbaar te houden. Per module kunnen we ook vormingen, opleidingen, workshops en demonstraties organiseren op maat van jouw studiering of bedrijfsgilde.

We hebben een breed gamma aan opleidingen en workshops die we kunnen geven, elk met zijn specifieke doelgroep of inhoud.

Ondersteunend materiaal

Omdat deze wetgeving heel wat administratie met zich meebrengt proberen we ook hier zo veel mogelijk ondersteunend materiaal aan te bieden. Het allerbelangrijkste hierin is ons beheersysteem. Deze kan je krijgen als fysieke ringmap of op een usb-stick. Hierin zit de ruggengraat van de wetgeving vervat. Je kan ze telkens aanvullen met bedrijfsspecifieke documenten.

Wanneer je naar opleidingen komt breng je de map of stick best telkens mee.

Daarnaast voorzien we op onze website ook nog heel wat ondersteunend materiaal. Neem zeker eens een kijkje op www.boerenbond.be/tewerkstelling en klik op 'Arbeidsveiligheid'.

Hier vind je filmpjes, instructiekaarten, voorbeelddocumenten, pictogrammen in verschillende talen enzovoort.

Informatiebord

Een eerste gemakkelijke stap die je kan nemen in het verhogen van veiligheid op je bedrijf is het installeren van een informatiebord. Je kan dit gebruiken om enkele verplichte zaken te delen met je werknemers. Denk aan noodprocedures, contactgegevens van de EHBO-verantwoordelijke en de info-fiches met de contactgegevens van de bedrijfsleiders.

We stellen een informatiebord ter beschikking aan een voordelig tarief. Je kan dit bord bestellen via deze QR-code.

Wij zijn er voor jou

Wie vragen heeft rond arbeidsveiligheid kan zeker terecht bij onze consulenten. Wil je graag een vorming organiseren met je bedrijfsgilde of studiering, dan kan je bij ons terecht. Naast ons vaste aanbod kunnen we zeker ook werken op maat. Zit je met een idee? Laat het ons weten!

Ook wanneer de inspectiediensten bij je langskomen kunnen wij ondersteuning bieden. Neem zeker contact op met je consulent.

Ook Prevent Agri kan je helpen bij de voorbereiding op een bezoek van de veiligheidsinspectie. ■

© BOERENBOND

© SHUTTERSTOCK.COM

© EDWARD HAYLAN / SHUTTERSTOCK.COM

© SHUTTERSTOCK.COM

© PREVENT AGRI

Interessante vormingen rond arbeidsveiligheid

Veiligheid op je bedrijf

Deze vorming is een algemene inleiding rond het thema veiligheid. Ze richt zich op bedrijfsleiders met of zonder personeel. Hier krijg je tips om je bedrijf veiliger te maken voor jezelf of je werknemers. Je leert welke verzekeringen van belang zijn, hoe je ongevallen kan voorkomen, wat je moet doen als er toch eens iets misloopt, welke installaties wanneer gekeurd moeten worden enzovoort.

Veilig aan de slag met werknemers

Wie personeel tewerkstelt wordt plots met veel meer geconfronteerd dan enkel veiligheid op de werkvloer. We gaan hier daarom wat dieper in op de administratie die personeel en veiligheid met zich meebrengen. We overlopen samen het beheersysteem en vullen al in wat kan.

Workshop machineveiligheid

Tijdens deze workshop focussen we enkel en alleen op de module rond machines. We maken een indienststellingsverslag en een veiligheidsinstructiekaart op. Waarop moet je letten bij het bestellen van een nieuwe machine? Welke gevaren kan je aangeven en hoe doe je dat? Dat kom je tijdens deze workshop te weten.

Technische opleidingen en workshops

Wil je graag je personeel wat meer technische bijscholing geven of volg je graag zelf een opleiding om deze dan in je bedrijf ook te organiseren, dan kan je dat ook bij ons. Zo voorzien wij diverse EHBO- opleidingen of kunnen we opleidingen heftruckchauffeur organiseren. Ook rond brandveiligheid kunnen we workshops op poten zetten. Zo krijg jij nieuwe inzichten rond veilig werken en kan je jouw werknemers ook opleiden. Je krijgt nadien een attest van deelname, zo kan je ineens ook aantonen dat je je bijschoolt rond veiligheid.

Maak een actieplan met tools

De wetgeving 'Welzijn op het werk' vraagt ook om een vijfjarenplan en een jaaractieplan voor de veiligheid op je bedrijf. Op Europees niveau is de Oira-tool ontwikkeld die je hierbij kan helpen. In deze opleiding gaan we met deze tool aan de slag en ga je naar huis met een al vergevorderd actieplan.

Rondgang met Prevent Agri

Deze dienst wordt aangeboden via de sociale partners. Medewerkers van Prevent Agri gaan samen met jou op pad op je bedrijf en identificeren alle risico's. Deze rondgang is gratis voor leden van Boerenbond en AVBS. We kunnen dit ook aanbieden in groep. We gaan dan samen met een preventieadviseur van Prevent Agri op pad op een bedrijf en leren van elkaar hoe we verder kunnen werken aan veiligheid op het bedrijf.

Lokaal hout, gezonde bodem

Wat begon als een experiment, is vandaag een praktijk die overal in Vlaanderen ingang vindt. Vanuit onze werking rond landschapsbeheer zochten we bij Boeren natuur Vlaanderen naar manieren om het vrijgekomen hout op een voor landbouwers nuttige en laagdrempelige manier te valoriseren. Zo kwamen we in 2016 uit bij het inwerken van houtsnippers in de bodem. Jarenlang was wetgeving daarbij een struikelblok, maar die is intussen al heel wat versoepeld. Vandaag ondersteunen we landbouwers in heel Vlaanderen om met deze eenvoudige techniek hun bodemkwaliteit en het landschap te versterken, zo ook in Noord-Limburg.

Fientje Verbruggen, projectcoördinator Boeren natuur Vlaanderen

Bodemgoud

In Noord-Limburg loopt in de gemeenten Pelt, Peer en Hamont-Achel het Leader-project Bodemgoud, dat gefinancierd wordt door de provincie Limburg en mee ondersteund door de deelnemende gemeenten. Met dit project keren we terug naar de basis van de techniek: het inwerken van houtsnippers afkomstig uit lokaal landschaps-

beheer. De betrokken gemeenten zetten al enkele jaren actief in op het gemeentelijk houtkantenbeheer. Tot nu toe werd de aannemer van het houtkantenbeheer vaak de eigenaar van het vrijgekomen hout. Dit werd dan vaak doorverkocht aan biomassacentrales voor verbranding en energiewinning. Met Bodemgoud willen we de kringloop lokaal sluiten. Landbouwers

maken kennis met de techniek om houtsnippers in te werken als bodemverbeteraar en tegelijkertijd onderzoeken we de interesse bij landbouwers om het lokaal hout te verwerken. Het project ging in september 2024 van start en loopt tot juni 2026. Bij twee oproepen aan landbouwers (in oktober 2024 en september 2025) was de interesse groot. Om het beschikbare volume eerlijk te verdelen, werd beslist om maximaal 2 ha per landbouwer toe te kennen. Intussen kregen 14 landbouwers houtsnippers geleverd, goed voor meer dan 22 ha die werd ingewerkt. Voor de wetenschappelijke opvolging van de ingewerkte percelen werken we samen met PVL Bocholt. Daar onderzoeken we hoe houtsnippers het bodemleven beïnvloeden. Welke bacteriën, schimmels en andere micro- en macro-organismen profiteren? Hoe verbetert dat de bodemstructuur? Ook Regionaal Landschap Lage Kempen

speelt een belangrijke rol in het project. Deze organisatie coördineert het gemeentelijk houtkantenbeheer in Hamont-Achel en het onderhoud van toekomstbomen in houtkanten in de deelnemende gemeenten. Zo verbeteren we binnen Bodemgoud zowel de bodemkwaliteit van de ingewerkte percelen, alsook de landschapskwaliteit van het landbouwgebied.

Hoe zit het met de wetgeving?

Vlarema, de wetgeving rond duurzaam materialenbeheer, bepaalt onder welke voorwaarden houtsnippers als bodemverbeteraar rechtstreeks op een actief landbouwperceel ingewerkt mogen worden. In april 2024 werd deze regelgeving versoepeld (de verplichte grondstoffenverklaring werd geschrapt) waardoor de administratieve drempel een pak lager ligt. Wie vandaag houtsnippers wil inwerken, moet via een analyse kunnen aantonen dat het materiaal aan enkele kwaliteitseisen voldoet. Concreet gaat het om: een minimale koolstof-stikstofverhouding (C/N) van 50; een minimale koolstof-fosforverhouding (C/P) van 500; en een organischestofgehalte van minstens 80% op droge stof. De volledige voorwaarden zijn terug te vinden onder artikel 2.3.3.5. van Vlarema. Als de houtsnippers voldoen aan deze voorwaarden, mag je ze zon-

der grondstoffenverklaring in de bodem inwerken.

Enkel subsidies voor bedrijfseigen houtsnippers

Wil je houtsnippers inwerken op je landbouwpercelen? Dan kan je hiervoor mogelijk gebruikmaken van de ecoregeling 'Verhogen van organischekoolstofgehalte'. Deze ecoregeling biedt landbouwers een financiële stimulans om de bodemkwaliteit te versterken via het inwerken van organisch materiaal. Concreet moet je minstens 10 ton houtsnippers per hectare inwerken en dat mag één keer per vijf jaar. Als bewijs dat je de houtsnippers effectief hebt ondergewerkt, maak je op het moment van uitstrooien of onderwerken een foto en dien je die in via de LV-Agrilens-app.

Er zijn wel enkele voorwaarden waarmee je rekening moet houden. De subsidie geldt enkel voor bedrijfseigen houtsnippers, afkomstig van kleine landschapselementen op je eigen bedrijf. Via de verzamelaanvraag of een beheerovereenkomst moet je kunnen aantonen van welk landschapselement het hout komt. Houtkanten, hagen, heggen en knotbomen, maar ook het rooien van meerjarige hoog- en laagstamfruitteelt, sierheesters en de jaarlijkse uitval bij boomkweek zoals laanbomen, fruitbomen, bos- en haagplanten en solitaire bomen komen in

aanmerking voor de subsidie. De uitbetaling van de subsidie gebeurt op basis van de oppervlakte van het kleine landschapselement waarvan de houtsnippers vandaan komen. Daarnaast blijft de wettelijke kwaliteitscontrole van kracht bij het toepassen van de ecoregeling. De houtsnippers moeten voldoen aan de voorwaarden die gesteld worden in Vlarema, wat betekent dat een analyse van het materiaal noodzakelijk is.

Gradueel strooien

Na jarenlange ervaring met het inwerken van houtsnippers blijven we deze techniek verder verfijnen en uitbreiden. Binnen Bodemgoud testen we het gradueel strooien van houtsnippers, een aanpak die bedoeld is om het organischestofgehalte op een perceel gelijkmatiger te verdelen. Zodra de oogst binnen is, wordt een bodemscan uitgevoerd die het organischestofgehalte van het perceel nauwkeuring in kaart brengt. Op basis van deze scan worden taakkaarten voor de tractor opgesteld. Zo kunnen er in zones met een lager organischestofgehalte meer houtsnippers gestrooid worden, terwijl in de rijkere zones minder nodig is. Op die manier streven we naar een betere gebalanceerde bodemstructuur over het volledige perceel. ■

Ben je benieuwd naar deze techniek of wil je gewoon meer te weten komen over het inwerken van houtsnippers in de bodem? Begin november organiseren we in Pelt een demomoment waar je alles van dichtbij kan bekijken. Hou zeker www.boerenatuur.be/bodemgoud in de gaten voor de exacte datum en praktische informatie.

© FOTOS: BOERENNAUUR/VLAANDEREN

Als je bedrijfseigen houtsnippers op je percelen wil inwerken, kan je gebruikmaken van de ecoregeling 'Verhogen van organischekoolstofgehalte'.

“Het zwaarste seizoen maakt me het gelukkigst”

Werner Aerts en zijn zoon Ferre baten in Zoersel samen een vleesvee- en schapenbedrijf uit, met daarnaast een eigen hoeveslagerij. Hun verhaal draait om vakmanschap, zorg voor de dieren en een duidelijke liefde voor de korte keten.

Sanne Nuyts

Sinds de overname van het bedrijf van zijn schoonouders in 2008 investeerde Werner fors in een nieuwe stal, loods, hoeveslagerij en woning, en bouwde hij het bedrijf van zijn dromen. Vandaag telt de boerderij vijftig witblauwe zoogkoeien en 120 oaien van de rassen zwartbles en Swifter. Ferre volgt sinds enkele jaren zijn vader en deelt met hem de passie voor beenhouwerij, dieren en het veld.

Je komt niet uit een boerengezin, maar landbouw zat wel altijd in je hart?

“Dat klopt, mijn ouders waren geen landbouwers. Ze hadden wel drie of vier runderen om hun eigen vriezer van vlees te voorzien. Zo heb ik al vroeg ontdekt hoe mooi het is om dieren op te kweken en vlees te verwerken. Ik ben daarna beenhouwerij gaan studeren en heb jarenlang in een slagerij gewerkt. In mijn vrije tijd, als bijberoep, slachte

ik varkens en versneed ik runderen bij boeren en hobbyisten. De passie voor dieren én vlees heeft mij nooit losgelaten. Toen ik mijn vrouw An leerde kennen, kreeg ik de kans om het bedrijf van haar ouders over te nemen. Dat heb ik in 2008 gedaan. Ik heb de melkveetak stopgezet en volledig gekozen voor vleesvee. En dat bleek de juiste keuze.”

Vanwaar de keuze voor jullie rassen?

“Voor ons is Belgisch witblauw het beste ras qua vleeskwaliteit in België. Dat ras gaat daarnaast efficiënt om met zijn voer en heeft dus ook een goede ecologische voetafdruk. Bij de schapen hebben we bewust gekozen voor een combinatie: de zwartbles, die ik zelf

heel graag zie omdat het elegante, fiere dieren zijn, en de Swifters, die economischer zijn in groei en aflammeren. Een Swifter haalt gemiddeld 3,2 lammetjes, bij zwartbles ligt dat eerder rond 2. Het zijn dus complementaire rassen. Dankzij de instap van mijn zoon hebben we het aantal ooien fors uitgebreid en een nieuwe foliestal gebouwd die perfect is ingedeeld om efficiënt te werken, zeker in de drukke lammerperiode.”

Hoe belangrijk is de hoeveslagerij in jullie verhaal?

“Heel belangrijk. Voor mij was het altijd een droom om mijn eigen dieren te kunnen verwerken tot kwaliteitsvlees en dat rechtstreeks aan de klant aan te bieden. Vandaag versnijden we al onze runderen en schapen zelf. Het vlees verkopen we in de winkel, zowel vers als diepgevroren. Zo werken we volledig in de korte keten. Tijdens corona is onze hoevewinkel enorm gegroeid, en dat klantenbestand is gebleven. We hebben veel vaste klanten die telkens een voorraad inslaan voor hun diepvriezer, en anderen die liever elke week verse producten halen. Het

contact met de klant geeft me veel voldoening: je kent hun verhaal, en zij kennen dat van onze dieren. Dat schept een bijzondere band.”

Wat vind je zelf het mooist aan je beroep, en wanneer ben je het gelukkigst?

“Het mooiste vind ik dat ik mijn eigen dieren grootbreng en dat verhaal kan delen met de klant. Je weet dat ze goed verzorgd zijn en als ze slachtrijp zijn, kun je er een kwaliteitsproduct van maken waar je trots op bent. Het gelukkigst ben ik eigenlijk tijdens de zwaarste periode van het jaar, de lammerperiode. Als alle lammetjes door de stal beginnen te springen, dan voel je pas echt waarvoor je het doet.”

Hoe zie je de toekomst van 't Zwarthof?

“Mijn grootste droom is dat Ferre het bedrijf verder kan zetten en dat ik zelf nog lang gezond genoeg mag blijven om mee te werken. Ferre wil graag de rundveestapel nog lichtjes uitbreiden en de efficiëntie blijven verhogen. Ook de hoeveslagerij willen we nog verder uitbouwen.” ■

Ferre deelt zijn passie voor beenhouwerij met zijn vader Werner.

Wie?

Werner Aerts (56) uit Zoersel runt met zijn zoon Ferre (27) vee- en schapenbedrijf 't Zwarthof met hoeveslagerij. Als beenhouwer van opleiding combineert hij zijn liefde voor dieren met de korte keten.

Waarom lid?

Werner vertelt dat Boerenbond een luisterend oor biedt aan land- en tuinbouwers, en daar ook belang aan hecht. Werner is ook al enkele jaren voorzitter van de vleesveevakgroep in de provincie Antwerpen om zo de noden van vleesveehouders uit de regio te verdedigen, en op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen binnen de sector.

Toekomstdromen?

Werner hoopt nog lang met zijn zoon samen te kunnen werken, en samen met hem in te zetten op de toekomst van het bedrijf.

“De passie voor dieren én vlees heeft mij nooit losgelaten.”

Meer zien?

Wil je meer zien en horen over de passie van Werner, scan dan deze QR-code.

Engelse melkvee-bedrijven werken met verschillende systemen

Leden van de belangencluster Rundvee van Boerenbond trokken eind augustus de grens over en brachten een bezoek aan Engeland. We waren er onder meer te gast bij Lime End Farm van melkveehouder Matt Ford in Hailsham, East Sussex – zowat 100 km ten zuiden van Londen. Matt is daarnaast ook bestuurslid van de National Farmer's Union (NFU), zeg maar de Engelse boerenbond.

Ingrid Mertes, Bauernbund

Matt Ford melkt 650 koeien in een systeem met weidegang van maart tot oktober. De koeien produceren jaarlijks 8500 liter met 4,6% vet en 3,6% eiwit. Typisch voor Engeland is dat melkveebedrijven werken volgens een systeem. Bij Matt is dat 'Autumn Block Calving'

of gegroepeerd afkalven in de herfst. Dit systeem past goed bij bedrijven die wel willen bijvoederen met pakweg mais en toch het maximale halen uit de grasgroei. De koeien staan droog op het moment dat de grasgroei een groeidip kent in juni-juli. Tegen dat de koeien op maximale productie zitten,

zijn ze op stal in de winter en kan er goed worden gevoederd. In de tweede helft van de lactatie, als de melkproductie al een stuk zakt, kunnen de koeien zowat volledig op zelf gegraasd gras weg. Vervolgens gaan ze mee droog met het stilvallen van de grasgroei in juni. Het grote nadeel van het systeem is dat je veel extra arbeid hebt aan pakweg kalvingen; alle dieren kalven in twee à drie maanden tijd. Voordeel van het systeem op bedrijven met arbeid, is dat je je daar ook op kan organiseren, door pakweg studenten diergeneeskunde als jobstudent in te schakelen tijdens hun schoolvakantie.

Droge zomers

Als je van Dover naar East Sussex rijdt, is het bedrijf van Matt zowat het eerste bedrijf met melkvee dat je tegenkomt. Dit stuk van Engeland kent opvallend weinig regenval, zowat 400 mm per jaar, waarvan slechts 100 mm valt tussen maart en juni. Dit jaar was het nog minder. Dit is een extra reden om voor het systeem van herfstkalving te kiezen. In het westen van Engeland regent het veel meer – ook veel meer in de zomer – waardoor de lente- en zomer-melkproductie hoger ligt. In een markt waar een veel ruimer aandeel van de melk nog als drinkmelk gebruikt wordt, bestaat er ook een ruime winter- of herfstmelktoeslag. Deze toeslag helpt ook Matt om het systeem rendabel te maken.

Blockcalving vraagt bovendien een zeer strikt vruchtbaarheidsmanagement. Zowat alle vaarzen en koeien worden in november en december geïnsemineerd. Alle vaarskalveren op het bedrijf zijn afkomstig uit gesekst sperma. Bij koeien waar niet mee gefokt wordt, gebruikt Matt witblauw. Bij vaarzen die genetisch minder scoren wordt Black Angus ingezet om de kalveren ervan zeker te kunnen verkopen. Dieren die wel met gesekst sperma geïnsemineerd werden, maar verlopen, worden bij volgende inseminaties met Black Angus

geïnsemineerd, onder andere omdat de draagtijd van een Anguskalf zowat tien dagen korter is dan bij witblauw. Zo wordt zowat de helft van de verloren tijd bij verlopen weer ingehaald.

Afkalfpiek

In augustus en september werden zo'n 670 kalveren geboren op Lime End Farm. Dus gemiddeld ruim 10 nieuwe kalveren per dag die een oormerk nodig hebben. Allemaal moeten ze worden gevaccineerd, biest en navelstrengzorg krijgen en geïnstalleerd in een box worden vervoerd. Omdat de stierkalveren ook 30 dagen worden gehouden, moeten er op piekmomenten 400 kalveren van melk worden voorzien. De ingeschakelde extra krachten werken met een aantal protocollen rond onder andere biestverstrekking. De aan te houden vaarskalveren zitten ook in een aparte stal van de te verkopen vleeskruisingen met een strikte hygiëne, ook voor de medewerkers tussen de stallen.

Via warmterecuperatie uit koelen van de melk wordt een buffer warm water gemaakt op ideale temperatuur om poedermelk aan te maken. Geen melktaxi, wel een lange verdeelslang om elk hokje te bereiken.

Personeel

Matt en zijn vrouw doen het management van het bedrijf. Zijn vader houdt zich vooral bezig met het veldwerk. Het bedrijf heeft drie *herdsmen* in dienst. In een 40 stands buitenmelkercarousel melkt een van de herdsman 250 koeien per uur, een tweede zorgt ervoor dat de koeien naar en van de melkstand komen, de derde is vrij. Naast de twee studenten tijdens het afkalfseizoen zijn er ook nog zeven andere werknemers in vaste dienst. Het vinden van werknemers is moeilijk in de buitenwijken van Londen. Naast het loon en de werksfeer is de terbeschikkingstelling van een huis of appartement een elementaire factor om personeel op je bedrijf te krijgen. Rundertuberculose is een blijvend probleem voor de volledige rundveehouderij in Zuid-Engeland, ook op Lime End Farm zijn er positieve dieren. Hierdoor kunnen kruisingkalveren ook enkel naar gesloten afmestbedrijven en niet in een vrijer verkoopscircuit.

Hygiëne versus netheid

Het bedrijf gebruikt een aantal strikte zorgprotocollen, zowel rond afkalven als bij verzorging van kalveren. De koeien gaan na elke melkbeurt door het voetbad. Anderzijds is de netheid van bedrijven gewoon anders in Engeland dan bij ons. Geen of weinig kraaknette beton, geen overdekte mestopslagen, volle vloeren waar mest naar buiten wordt gesleept ... De regels zijn anders rond visuele reinheid. Mestopslag is een grote open put. Omdat er heel veel klei in de bodem zit, is ook geen bodemplaat en -zeil nodig, omdat verondersteld wordt dat stikstof daar niet zal uitspoelen. Uit de stallen met volle vloer wordt mest afgesleept naar de open put. De dikke fractie kan bezinken, dunne drijfmest loopt over naar een tweede lagune.

Infrastructuur

Ongeveer 150 ha ligt dicht bij de boerderij en wordt begraaft door de

De mens achter het bedrijf

Matt Ford is actief bestuurslid bij de National Farmer's Union. Hij is er voorzitter van de melkveestructuren voor het zuidoosten. Twee medewerkers van NFU gaven op het bedrijf toelichting over de werking van deze collega-organisatie in hun land. Ze gaven ook hun mening over het ontbreken aan standvastig beleid sedert de brexit en het vervangend landbouwbeleid dat plots halverwege de aanvraagcampagne afgesloten werd wegens het ontbreken van budget. Ook wisten ze te zeggen dat er zeker geen administratieve vermindering is gekomen.

lacterende koeien. Nog eens 180 ha weilanden liggen verder weg en dienen voor jongvee en droge koeien. De boerderij gebruikt in totaal 800 ha, waarvan er 680 worden gepacht. Huurovereenkomsten lopen meestal voor een periode van 3,5 en zelden 10 jaar. Het positieve aan de huurovereenkomst is de lage huurprijs van zo'n 250 euro/ha. Naast gras wordt vooral mais en tarwe verbouwd. ■

[Meer over onze trip naar Engeland lees je in de volgende nummers.](#)

Antwerpen

Infosessie verplichte e-facturatie (extra sessie)

Spreker: David Deheyder

- 23 oktober, 13.30 uur
 - Boerenbond, Geel
 - David Deheyder, advies@boerenbond.be, 016 28 61 61
- Boerenbond Antwerpen*

Basisopleiding Fytolicensie P2 Landbouw Zandhoven dagcursus

Sprekers: divers

- Start op 27 oktober
 - De Populier, Zandhoven
 - Het eerste deel van de cursus vindt plaats in de herfstvakantie, het tweede deel in de krokusvakantie. Lessen van maandag t.e.m. vrijdag van 9 tot 16 uur. Het programma kan je opvragen via vorming@boerenbond.be.
- Boerenbond*

Tewerkstelling in de pluimveehouderij

Spreker: Soetkin Crabbe

- 30 oktober, 19.30 uur
 - Boerenbond, Geel
 - Kurt Janssens, kurt.janssens@boerenbond.be
- Provinciale Vakgroep Pluimvee en Kleinvee Antwerpen - Vlaams-Brabant*

Vlaams-Brabant

Basisopleiding Fytolicensie P2 Landbouw Leuven dagcursus

Sprekers: divers

- Start op 27 oktober
 - Boerenbond, Leuven
 - Het eerste deel van de cursus vindt plaats in de herfstvakantie, het tweede deel in de krokusvakantie. Lessen van maandag t.e.m. vrijdag van 9 tot 16 uur. Het programma kan je opvragen via vorming@boerenbond.be.
- Boerenbond*

Limburg

Basisopleiding Fytolicensie P2 Landbouw Genk dagcursus

Sprekers: divers

- Start op 27 oktober
 - Boerenbond, Genk
 - Het eerste deel van de cursus vindt plaats in de herfstvakantie, het tweede deel in de krokusvakantie. Lessen van maandag t.e.m. vrijdag van 9 tot 16 uur. Het programma kan je opvragen via vorming@boerenbond.be.
- Boerenbond*

Oost-Vlaanderen

Managementcursus varkenshouderij

Sprekers: divers

- Start op 23 oktober. Deze cursus omvat 3 volledige dagen (23 oktober, 6 november en 9 december) en 2 avonden (18 en 27 november)
 - Hof ter Motte, Poesele
 - Info en inschrijven (verplicht) via boerenbond.be.
- Boerenbond*

Basisopleiding Fytolicensie P2 Landbouw Kruisem dagcursus

Sprekers: divers

- Start op 27 oktober
 - Viaverda, Kruishoutem
 - Het eerste deel van de cursus vindt plaats in de herfstvakantie, het tweede deel in de krokusvakantie. Lessen van maandag t.e.m. vrijdag van 9 tot 16 uur. Het programma kan je opvragen via vorming@boerenbond.be.
- Boerenbond*

West-Vlaanderen

Studienamiddag: slimme energie voor slimme teelt, toekomstgerichte energieoplossingen

Spreker: Maarten Van Den Broek

- 23 oktober, 12 uur

- Inagro vzw, Rumbekke
 - Info en inschrijven (verplicht) via boerenbond.be
- Boerenbond*

Basisopleiding Fytolicensie P2 Landbouw Roeselare dagcursus

Sprekers: divers

- Start op 27 oktober
 - Boerenbond, Roeselare
 - Het eerste deel van de cursus vindt plaats in de herfstvakantie, het tweede deel in de krokusvakantie. Lessen van maandag t.e.m. vrijdag van 9 tot 16 uur. Het programma kan je opvragen via vorming@boerenbond.be.
- Boerenbond*

Alle provincies

Online: hoe dien ik een VLIF-aanvraag in?

Spreker: Dorien Baeyens

- 23 oktober, 20 uur
 - Onlinevorming
 - Info en inschrijven (verplicht) via boerenbond.be
- Boerenbond*

Aanvullende opleiding Fytolicensie: als P2 een P1 begeleiden, wie heeft welke verantwoordelijkheid?

Spreker: Gert Van de Moortel

- 23 oktober, 20 uur
 - Onlinevorming
 - Info en inschrijven (verplicht) via boerenbond.be
- Boerenbond*

Basisopleiding Fytolicensie P2 Landbouw online dagcursus

Sprekers: divers

- Start op 27 oktober
 - Onlinevorming
 - Het eerste deel van de cursus vindt plaats in de herfstvakantie, het tweede deel in de krokusvakantie. Lessen van maandag t.e.m. vrijdag van 9 tot 16 uur. Het programma kan je opvragen via vorming@boerenbond.be.
- Boerenbond*

Fytolicensie

Behaal je fytolicensie bij Boerenbond. Activiteiten met een blauwe titel komen in aanmerking als bijscholing voor je fytolicensie.

© SHUTTERSTOCK.COM

Bever rukt op, landbouwers dragen de gevolgen

WILDSCHADE De bever duikt de laatste jaren steeds vaker op in onze provincie. Wat ooit een zeldzame soort was, is nu op veel plaatsen een vaste bewoner langs waterlopen geworden. Dat klinkt mooi voor de natuur, maar brengt in de praktijk steeds meer problemen mee voor landbouwers.

De schade is vaak aanzienlijk: bevers knagen bomen om, knagen aan gewassen, ondergraven oevers en bouwen dammen die water opstuwten. Daardoor komen percelen onder water te staan, raakt drainage geblokkeerd en worden toegangswegen of infrastructuur beschadigd. Voor landbouwers betekent dit opbrengstverlies, kosten én frustratie. Zeker omdat de bever volgens de Vlaamse en Europese wetgeving een streng beschermde soort is en je niet zomaar mag ingrijpen.

Wie denkt het probleem zelf even aan te pakken, komt al snel in de knoop met de wetgeving. Wie schade of overlast ondervindt, neemt best zo snel mogelijk contact op met de waterloopbeheerder. Die beoordeelt

de situatie en kan nagaan welke maatregelen wettelijk zijn toegelaten, zoals het verlagen of verwijderen van dammen of het herstellen van oevers. Wie wil weten wie de waterloopbeheerder is, kan dit opzoeken op de site van de VMM of door de onderstaande QR-code te scannen.

Schadevergoeding

Daarnaast kunnen landbouwers bij schade ook een schadevergoeding aanvragen. Schade door bevers kan je melden via de applicatie Wildinzicht op de website van het Agentschap Natuur en Bos. Na melding wordt de schade beoordeeld en kan, onder bepaalde voorwaarden, een vergoeding worden toegekend voor landbouwschade.

Met vragen of voor ondersteuning kan je steeds terecht bij je regioconsulent. ■

Iris Janssens, regioconsulent
iris.janssens@boerenbond.be

Inspiratietoer (vee)teelt in (ver)natte gebieden

STUDIEREIS Paludicultuur is een vorm van landbouw op natte of vernatte veengronden. In plaats van bodems droog te leggen, worden hier gewassen geteeld die het juist goed doen in natte omstandigheden. Denk aan lisodde en riet, maar ook aan innovatieve teelten zoals rijst, veenbessen of krabbenscheer. Zelfs veeteelt met waterbuffels behoort tot de mogelijkheden. Op 30 oktober doen we een inspiratietoer langs verschillende praktijkvoorbeelden in Nederland en laten we zien hoe landbouwers paludicultuur succesvol toepassen. Onderweg krijg je deskundige toelichting en hoor je ervaringen uit de eerste hand. Deze toer is bedoeld voor landbouwers, beleidsmakers of andere stakeholders in de provincie die op zoek zijn naar meer info over natte landbouw.

Praktisch

We vertrekken om 6 uur 's ochtends op de carpoolparking in Kontich en zijn terug rond 22 uur. Deze studiereis is gratis voor landbouwers en stakeholders uit de provincie Antwerpen (maximaal 2 personen per gezin/vennootschap). Ontbijt, lunch en diner zijn inbegrepen.

Vooraf inschrijven is verplicht. Je inschrijving is pas definitief na formele bevestiging ten laatste op vrijdag 24 oktober. Een 'no show fee' van 150 euro per persoon is van toepassing voor wie niet komt opdagen. Inschrijven kan via www.boerenbond.be/actualiteit/inspiratietoer-veeteelt-vernatte-gebieden. Je vindt er ook het volledige programma.

Heb je nog vragen? Stuur een mail naar onderstaand e-mailadres. ■

Patrick Pasgang, consulent Korte Keten en Landbouwverbreding
patrick.pasgang@boerenbond.be

Goed nieuws: “Limburgers leven langer”

STUDIEDAG Op 8 oktober vond het event ‘Ruimtepact 2040 – een blauwdruk voor Limburg’ plaats. Centraal stond het concept van blue zones – vijf regio’s wereldwijd waar mensen opvallend langer en gezonder leven dankzij hun leefomgeving, sociale samenhang en levensstijl. De grote vraag van de studiedag: hoe kan Limburg, via doordachte en duurzame ruimtelijke planning, zelf evolueren tot een blue zone?

Gezonde ruimte, gezonde mensen

Professor Bert Op ‘t Eijnde van de UHasselt (faculteit Geneeskunde en Levenswetenschappen) gaf een boeiende keynote. Hij wees erop dat Belgisch-Limburg binnen de Euregio Maas-Rijn de hoogste gemiddelde leeftijd kent. Hij haalde het voorbeeld aan van blue zone Singapore, waar de levensverwachting sinds 1970 met maar liefst 30 jaar is gestegen. Slimme architectuur speelt daar een sleutelrol: gebouwen met veel groen, parkeerplaatsen verder van de ingang, en hoogbouw met meer trappen dan liften.

Vier deelsessies, één doel

Na de plenaire sessie volgden vier deelsessies waarin experts uit diverse domeinen hun inzichten deelden over hoe ruimtelijke inrichting kan bijdragen aan gezondheid, levenskwaliteit en duurzaamheid in Limburg. Philippe Loomans (Sweco) toonde hoe water, natuur, recreatie en mens opnieuw verbonden worden in het hart van Tongeren. Vincent Luyendijk, auteur en denker, bracht een frisse kijk op hoe ruimtelijke keuzes kunnen leiden tot meer verbonden buurten. Joris Relaes, administrateur-generaal van ILVO, sprak over de cruciale rol van de bodem in onze voedselvoorziening.

Deelnemers konden ook kiezen voor een fietstocht in en rond Hasselt, waarbij ze ontdekten hoe infrastructuur bijdraagt aan een gezondere leefomgeving.

Het komt goed met ons eten

‘Het komt goed met ons eten’ is de titel van het nieuwe boek van Joris Relaes en Nele Jacobs, en meteen ook de rode draad van Relaes’ uiteenzetting. Hij benadrukte dat landbouw in onze regio aan belang zal winnen, zeker nu het klimaat het Middellandse Zeegebied steeds meer onder druk zet. Relaes pleitte voor het behoud van kwalita-

tieve, betaalbare en beschikbare landbouwgrond, en riep gemeenten, OCMW’s en kerkfabrieken op om publieke landbouwgronden niet langer te verkopen. De laatste 20 jaar zijn de gronden in het bezit van OCMW’s en kerkfabrieken respectievelijk met 20% en 6% gedaald. Deze gronden kennen een lange geschiedenis maar worden nu geruimd voor geld om een begroting te spijzen. Of zoals Joris Relaes het zei: “Een patrimonium dat men 400 jaar bewaarde, wordt nu verkocht om er computers mee te kopen.” ■

Peter Bruggen, provinciaal secretaris
peter.bruggen@boerenbond.be

Professor Bert Op ‘t Eijnde: “Belgisch-Limburg kent binnen de Euregio Maas-Rijn de hoogste gemiddelde leeftijd.”

Joris Relaes: “Publieke landbouwgronden zijn een quick win.”

Pajottenland staat centraal in langspeelfilm

PROMOTIE Op woensdag 8 oktober vond in het gemeenschapscentrum het Koetshuis in Roosdaal de première plaats van de film 'Tussen Velden en Verhalen: het Pajottenland'. Deze vertoning trok een groot publiek aan en belichtte de unieke landbouwtradities en cultuur van het Pajottenland, een streek die bekend staat om zijn rijke landbouwgeschiedenis. De vertoning kende een grote belangstelling, zowel van vertegenwoordigers van lokale besturen als van de provincie. De reeks, uitgezonden door Ring TV en gefinancierd door het Europees Leader-project via Pajottenland+, werd een groot succes. Vervolgens werd op vraag van de lokale bevolking een langspeelfilm geproduceerd. De film brengt de verhalen tot leven van de mensen en plaatsen die het Pajottenland zo speciaal maken.

Diverse en uitnodigende omgeving

Met landschappen gevuld met gemengde bedrijven, grote open ruimtes, Brabantse trekpaarden en historische vierkantshoeves biedt het Pajottenland een diverse en uitnodigende omgeving voor iedereen. De

regio is niet alleen een lust voor het oog, maar ook een centrum van landbouwinnovatie en duurzaamheid. In de verhalen uit de reeks lag er een sterke focus op landbouw, landschap en de leefbaarheid van dorpen. Ook leden van onze organisatie namen deel aan de productie, waarmee het belang van onze landbouwgemeenschap nogmaals werd onderstreept. De film draagt niet alleen bij aan de promotie van de regio maar versterkt ook het maatschappelijke draagvlak voor landbouw in het Pajottenland en bij uitbreiding in Vlaanderen. Het benadrukt hoe belangrijk gemeenschapsvorming en samenwerking zijn voor de toekomst van onze landbouw. ■

Lukas Cuyle, regioconsulent
lukas.cuyle@boerenbond.be

De regio is niet alleen een lust voor het oog, maar ook een centrum van landbouwinnovatie en duurzaamheid.

Startnota RUP Dikke Linde in publieke raadpleging

RUIMTELIJKE ORDENING De gemeente Sint-Pieters-Leeuw heeft aangekondigd dat de startnota van het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) Dikke Linde in openbaar onderzoek gaat. Reageren kan tot 5 december. De aanzet voor de startnota komt er omdat het huidige RUP Wauterstraat nog knelpunten bevat, zoals de ontsluiting van de bedrijven- en recreatiezone ten opzichte van de Bergensesteenweg. In het kader van het openbaar onderzoek organiseert de gemeente een participatiemoment in de vorm van een infomarkt op dinsdag 21 oktober van 16 tot 20 uur in de voetbalkantine van KV Zuum. ■

Lukas Cuyle, regioconsulent
lukas.cuyle@boerenbond.be

Definitief geen omgevingsvergunning voor zonnepark in Sint-Gillis-Waas

DEPUTATIE Begin dit jaar diende Storm nv in Sint-Gillis-Waas een vergunningsaanvraag in voor een zonnepark in agrarisch gebied. Boerenbond heeft zich altijd verzet tegen dergelijke projecten omdat landbouwgronden moeten worden voorbehouden voor landbouwproductie. De gemeente Sint-Gillis-Waas volgde deze redenering en weigerde de vergunning.

Ook in beroep geweigerd

Storm ging in beroep tegen deze beslissing bij de deputatie van Oost-Vlaanderen. De deputatie besliste vorige week dit beroep niet in te willigen. De vergunning is dus in laatste aanleg nogmaals geweigerd. Wij zijn tevreden met deze uitspraak en hopen dat de andere provincies gelijkaardige projecten ook zullen weigeren. ■

Wout Van den Bossche, regioconsulent
wout.van.den.bossche@boerenbond.be

Vertraging bij werken aan leiding Fluxys

NUTSVOORZIENINGEN Momenteel legt Fluxys een nieuwe leiding aan tussen Knokke en Evergem, met een lengte van ongeveer 48 km. De werken lagen een tijdje stil. We contacteerden Fluxys met de vraag wat er scheelt.

Volgens Fluxys vorderen de werkzaamheden voorspoedig, maar lopen ze achter op het oorspronkelijke schema. Daardoor zal ook het herstel van de doorkruiste terreinen later dan gepland plaatsvinden. Concreet betekent dit dat de werken om de terreinen te herstellen nog in 2025 zullen beginnen voor zover dat technisch mogelijk is en de weersomstandigheden het toelaten. Voor de andere zones zullen de herstellingswerken in 2026 uitgevoerd worden. In ieder geval zal de definitieve vrijgave van alle terreinen die bij onze werkzaamheden betrokken zijn pas in 2026 plaatsvinden. Fluxys biedt zijn excuses aan voor deze vertraging en bevestigt dat alle inkomstenverliezen als gevolg van deze vertraging door het bedrijf zullen worden vergoed. Wie meer info wil, kan terecht bij de onderhandelaars van Fluxys. ■

Maarten Stuer, provinciaal secretaris
maarten.stuer@boerenbond.be

Boerinnen zetten minister in de bloemetjes op Dag van de Boerin

FEEST Elk jaar op 15 oktober, de internationale Dag van de Boerin, zet Ferm voor agrarische vrouwen boerinnen en tuiniersters extra in de bloemetjes. Dit jaar stond de actie in het teken van de sierteeltsector, met als centrale boodschap 'Boerinnen zijn (k)anjers'. Samen met sierteelster Marian De Nys van Anjers De Nijs uit Erpe-Mere trok Ferm voor agrarische vrouwen naar Brussel. Daar overhandigde Marian een kleurrijk boekje anjers aan minister van Landbouw Jo Brouns. De anjer staat symbool voor waardering en kracht – precies wat boerinnen elke dag tonen. Met dit symbolische gebaar wilden we de minister duidelijk maken hoe belangrijk boerinnen zijn voor onze land- en tuinbouw. Boerinnen zijn (k)anjers, en dat verdient zichtbaarheid én erkenning! Minister Brouns sprak zijn grote waardering uit voor hun engagement en benadrukte hun onmisbare rol op en rond het landbouwbedrijf. Een statement dat we met Ferm voor agrarische vrouwen alleen maar kunnen beamen. ■

Sylvie Decoutere, Ferm voor agrarische vrouwen

© FERM

Door middel van buisjes worden de slakkenkorrels in de rij gestrooid in plaats van breedwerpig.

West-Vlaamse subsidie voor correcter strooien van slakkenkorrels

SCHADE Al meerdere jaren vormt de aanwezigheid van metaldehyde, een actieve stof aanwezig in heel wat slakkenkorrels, een probleem voor de productie van drinkwater uit oppervlaktewater. Begin augustus werd melding gemaakt van overschrijding van de norm voor metaldehyde die bleef aanslepen tot het einde van de maand.

Ruimer pakket van maatregelen

Eerder werden al demomaatregelen goedgekeurd in Ieper en Heuvelland, waaronder een subsidie voor het vervangen van metaldehyde door ijzerfosfaat. Ijzerfosfaat vormt veel minder een probleem voor de zuivering van ruw water naar drinkwater. In het kader van het West-Vlaams waterkwaliteitsactieplan is er aandacht voor reductie van zowel punt- als diffuse vervuiling. Ook het versterken van kennis en expertise rond kostenefficiënte, duurzame en innovatieve technieken om de waterkwaliteit te verbeteren valt hieronder.

Subsidie voor aanpassen van slakkenkorrelstrooiers

In het kader van het West-Vlaams waterkwaliteitsactieplan keurde de

provincieraad recent een subsidie goed voor het aanpassen van machines waarmee slakkenkorrels worden gestrooid. Bij de spuittoestellen gaat het over het aanpassen van de strooi-richting. De strooiers worden aan de voorkant van de sproeiboom geplaatst en moeten naar binnen draaien. Dit biedt twee voordelen, namelijk een betere werking door het strooien op een droog gewas en minder risico op korrels in de bufferstrook. Deze win-win wordt bevestigd door provincieraadslid en loonsproeier Miguel Gheysens. Daarnaast is er ook een subsidie voorzien voor het aanpassen van schoffels om gericht slakkenkorrels toe te passen in de rij. Deze subsidie is beschikbaar voor zowel landbouwers als loonwerkers die actief zijn in het afstroomgebied van de Blankaart in het drinkwaterwingebied van De Watergroep. De subsidie bedraagt tot 70% van de totale kostprijs met een maximum van 3000 euro voor het aanpassen van een spuittoestel en 5000 euro voor een schoffel. Alle informatie en het aanvraagformulier vind je op de website van de provincie West-Vlaanderen. ■

Karolien Cools, sectorconsulent
karolien.cools@boerenbond.be

Inzameling doornappel in Poperinge

EXOTEN Doornappel verspreidt zich snel en staat momenteel wel in iedere gemeente op heel wat percelen. De stad Poperinge organiseerde een inzameling van deze plant. Het proefproject werd alvast positief ervaren en zal volgend jaar op meerdere momenten worden georganiseerd. Ook andere intercommunales en gemeenten gaan aan de slag om deze exoot te bestrijden.

Evaluatie inzamelmoment Poperinge

In Poperinge kwamen 23 landbouwers langs die twee containers met zakken doornappel binnenbrachten. Dit gebeurde in afgesloten zakken of bigbags. In Poperinge ging het om een gratis aanbod, wat alvast positief werd onthaald door de landbouwers.

Lopende trajecten

Ook Diksmuide houdt een inzameling. Imog, de afvalintercommunale in het zuiden van provincie West-Vlaanderen en Kruisem, liet al eerder weten deze doornappel te verbranden. Mirom, de afvalintercommunale van Roeselare en omgeving, liet weten dat ze toelating kreeg van OVAM om deze planten te verbranden. Kleine hoeveelheden kunnen in de restafvalzak. Bij grotere hoeveelheden zullen er aparte containers voorzien worden in de recyclageparken van Mirom Roeselare. Hierbij wordt alvast een kostprijs aan gekoppeld. In andere gemeenten bekijkt men hoe men dit praktisch kan aanpakken. We houden jullie op de hoogte. ■

Ann-Sophie Decroos, regioconsulent
ann-sophie.decroos@boerenbond.be

i Waarom doornappel weg moet en hoe je dat best aanpakt, lees je op www.boerenbond.be/doornappel

Nationaal ruitertornooi zet belang van LRV weer in de verf

LRV West-Vlaanderen zocht en vond met PLC Ruiselede de ideale tornooilocatie voor het nationaal ruitertornooi van LRV. Ze zochten naar een 'goede vibe' onder de West-Vlaamse LRV-verenigingen, en ook daar moesten ze niet lang naar zoeken. Die was van dag één aanwezig. Dat de organisatie van zo'n toernooi verbindend kan werken, had LRV Brabant twee jaar geleden al bewezen. De West-Vlamingen bewezen het opnieuw. En hoe! Het werd een groot LRV-feest en duizenden supporters, ruiters en amazones vierden mee. Mooi toch ...

Kris Van Steen, LRV

Nieuwe LRV-kampioenen groepsdressuur

LRV Grobbendonk en LRV Ardoonie zijn de nieuwe LRV-kampioenen groepsdressuur.

Een eerste feestje kon gevierd worden bij de prijsuitreiking. Daar werd het 'veteranen-achtstal' van LRV Ardoonie kampioen bij de achttallen. Acht straffe

50-plussers zetten een knappe achttalproef neer en werden daar door de jury terecht voor beloond. Al was het spannend want LRV Ardoonie won met een half puntje van LRV Torhout. LRV Veldegem-Ruddervoorde reed naar de derde plaats. Met LRV Oedelem-Beernem en LRV Anzegem op vier en vijf, was de volledige top 5

West-Vlaams getint.

Bij de viertallen in de hoogste reeks gaat de nationale titel naar LRV Grobbendonk. Voor beide jury's stak LRV Grobbendonk er ver bovenuit. Knap wat de Kempense club blijft presteren. Het feestje in de kantine 's avonds bij thuiskomst was dan ook verdiend. LRV Glabbeek reed naar de zilveren medaille, voor LRV Bassevelde.

Desiree Klos wint klasse ZZ

In de hoogste dressuurreeks toonde Desiree Klos (LRV Moorsel Tervuren) een staaltje sterk dressuurrijden. De amazone uit Hoegaarden en haar zevenjarige Safety First Van Cavaleronde (Birkhof's Topas FBW x Florencio I) toonden lichtheid en ongedwongenheid tussen de witte dressuurhekjes. De vijf koppige jury beloonde haar zowel in

de voormiddagproef als tijdens de overkamping met een eerste plaats. Het nationale zilver gaat naar Senne Schoors (LRV Noorderwijk) met Jagger Juna (Diarado x Voltaire). Het brons is voor Hanne Cools (LRV Hoogstraten) met Lady Ly (v. Ferguson). Katrien Soors (LRV Peer), de provinciale kampioene van LRV Limburg met Quittero Van De Bresser (Ghandi x Cavaggio), reed naar plaats vier, voor Stijn Rombouts (LRV Sint-Lenaarts) met Rebel King VS (v. Dreamboy).

In de reeks gaat het nationale goud naar Kaat Van Roeyen (LRV Sinaai) met Oreina (v. Fontaine TN) voor Anna Van Den Eynde (LRV Herselt) met Olympic Aroma Krack (Ampère x Blue Hors Don Romantic) en Jasmine Dobbelaere (LRV Zomergem) met Famous (v. United). In Zwaar 1 was er winst voor Peter Hoefman (LRV Kasterlee) met Nazaré (v. Sezuan) en Hannelore Hegemann (LRV Tienen) met Fleur (v. Rubiquil).

Lotte Rombouts wint Z130

In de klasse Z130 sprongen negen combinaties na twee foutloze omlopen naar de barrage en net als vorig jaar gaat de zege naar een jonge talentvolle amazone met een jong paard. Voor Lotte Rombouts (LRV Sint-Lenaarts) was het haar eerste seizoen in de hoogste LRV-springklasse met Sky Van 't Heihoefke (Andiamo Semilly x Duc van 't Heihoefke) die door haar papa Dirk Rombouts werd gefokt. Op het provinciaal tornooi in Arendonk werd de combinatie nog knap derde, maar de nationale titel is nog een veel mooiere afsluiter van haar seizoen.

Martijn Tormans (LRV Schoonbroek) sprong met Torino Van De Looise Heide (I'm Special de Muze x Diarado) naar het zilver, voor de West-Vlaamse hoop, Femke Vercauteren (LRV Middelkerke) met de zevenjarige BWP'er Sergio Van 't Verloren Kost (Diamant de Semilly x Bisquet Balou van de Mispelaere). Ook Kelly Dhondt (LRV Oedelem Beernem) zette een foutloze barrage neer. Het

leverde haar een knappe vierde plaats op met Marielle de Vauxelles (Va-Vite (Vavite) x Palestro vd Begijnakker D'02). Jorich Spits (LRV Merksplas), die twee paarden naar de barrage reed, sprong met Santini V.I.P. (Oxford vd Middelstede x Gentleman) naar plaats vijf. In M120 sprongen zeven combinaties naar de barrage. Twee combinaties bleven foutloos. Ook de enige West-Vlaming in de barrage, Jonas Boone (LRV Middelkerke) met Scarlett van ons postje (Cornet's Fire Z x Quintus). Hij was bovendien net iets sneller dan Tom Dielis (LRV Lille) met Lavina Todi Z (Le Blue Diamond van 't Ruytershof x Why Not) die met zilver naar de Kempen reed. Ken Sneyers (LRV Eksaarde Doorslaar) en Adelio (v. Adagio de

Talm) pakten brons.

In de klasse L110 werden er twee reeksen gereden. Pauline Geerts (LRV Kaulille) en Liyanna Ter Wijnen Z (Le Blue Diamond van 't Ruytershof x VDL Cardento) won reeks 1. Reeks 2 gaat naar Thomas De Cock (LRV Eksaarde Doorslaar) met Uraya V. 't Recht Eind (Warrior x Lux Z).

Karine Van Bever wint G-proef

In het G-paardrijden was de eerste plaats voor Karine Van Bever (LRV Haasrode Blanden) met Cleverboy (vv. Saros van het Gestelhof). Eddy Loos (LRV Overpelt) reed in zijn laatste wedstrijd met Vanqueur naar zilver. Het brons ging naar Bianca Van Belle ('t Perdje) met Niké. ■

Bedankt Georges!

Het nationaal ruitertornooi van 2025 was meteen ook een ideaal moment om oud-LRV-voorzitter Georges Van Keerberghen nog even (figuurlijk) in de bloemetjes te zetten. George stond van 2014 tot het voorjaar van 2025 aan het hoofd van LRV. Geen bloemen dus, die werden vervangen door fietsmateriaal. De fiets, een andere liefde van George, was dan ook niet ver weg in de speech van LRV-directeur Maude De Smedt. "Soms was er een heuvel, soms een berg, soms kasseien, soms etapewinst, soms tijdverlies in een overgangsrut. Hopelijk zien we je nog regelmatig verschijnen. Al dan niet met de fiets. Bedankt voor zoveel jaren kopmanschap!"

Commerciële berichten

Quotas

Nerd te koop
en te koop gevraagd:
T. 0475 555 834

1038

Verschillende

Te koop:
vele gebruikte onderdelen van:

- **Kuhn:** maaiers, harken en schudders
- **DF:** schudders en harken
- **Lely:** schudders
- **Vicon:** maaiers

T. 0471 203 040

1055

Rollend materiaal

Gezocht:
verreiker - kniklader minikraan,
merk geen belang,
mag werk aan zijn
T. 0495 277 174

1072

Tractoren

Gezocht:
Tractor klein - groot - smalspoor,
merk gn belang,
mag werk aan zijn
T. 0495 277 174

1073

Varkens

Gezocht: **NER-DvT. 0492 031 894**

1076

Voertuigen

DRINGEND GEZOCHT:
oude vrachtwagens, tractoren,
grondverzetmachines,
electro groepen, bestel- en
personenwagens, 4x4, bussen enz.
T. 0475 731 859 ook WE

1077

Zoekertje plaatsen?

Mail naar
info@mediaservice.be
of bel 016 28 63 33

BIGGEN- EN VARKENSHANDEL

BVBA Dewyse & Co.

📍 Molénweg 6 • 8650 Klerken
☎ 0495-24 88 11 (Jo)
✉ jo@varkensdewyse.be
🌐 www.varkensdewyse.be

0271638161834

Wij hebben jou in 't oog.
Jij ons?

www.mediaservice.be

© SHUTTERSTOCK 172894100/33

Mediaservice

**BOSCH
BETON**

**RUWVOER GOED BEWAREN
= GELD BESPAREN**

Goed ruwvoer is de basis voor alles.

Bel uw persoonlijke adviseur
Tel: +32 (0)470 855832

BUILDING A
SOLID FUTURE

BOSCHBETON.BE

Adverteer in dit vakblad met kwaliteitslabel
en bereik uw juiste doelgroep.

Dit label waarborgt:

- onafhankelijke redactie
- objectieve informatie
- duidelijk onderscheid reclame en redactie
- vaste verschijningsdata
- correcte, marktconforme tarieven
- jaarlijkse CIM-controle

Met de waarborg van uitgeversfederaties UPP en VUKPP
Info: info@upp.be of info@vukp.be

REDACTIE

Elisabeth Mertens (directeur),
Tessa De Prins (woordvoerder),
Sandra Michiels (hoofdredacteur),
Liesbet Corthout (adjunct-hoofdredacteur),
Jo Genez (redactiecoördinator),
Gerrit Budts, Ivan De Clercq, Tom Dewancke en
Sanne Nuyts (journalist),
Christel Vanhoof (redactiesecretariaat).

VORMGEVING

Kris Thielemans en Frank Taillieu (grafisch redacteur)
Basiel Dehasselair, Hans Haegemans en Kim Lemin
(vormgeving).

REDACTIEADRES

Diestsevest 40, 3000 Leuven, boer&tuinder@boerenbond.be
T. 016 28 64 15

RECLAMEREGIE MEDIASERVICE

Philippe Persoons (verkoop),
Eleni Baert (productie en administratie),
Winnie Doms (administratie).

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Loes Lysens, Boerenbond vzw
Diestsevest 40, 3000 Leuven

DRUKKERIJ

Graphius Group, Oostakker

De oplage van Boer&Tuinder wordt gecontroleerd door CIM.
Gemiddelde oplage per nummer 14.063 exemplaren.
Winnaar BTOB-Award 2019. Lid van WE MEDIA.

Voor het overnemen van artikelen uit Boer&Tuinder is
steeds schriftelijke toestemming van de redactie nodig.
Bronvermelding is altijd verplicht.

Boer&Tuinder niet ontvangen?

Bel 016 28 60 00 of mail naar
tijdschriften@boerenbond.be

Wil je adverteren in Boer&Tuinder?

Neem contact op met Mediaservice
016 28 63 33 of info@mediaservice.be
www.mediaservice.be

Zoek je andere info?

Recente marktberichten, de contactgegevens
van je consultant, het startuur van
een voordracht ... raadpleeg onze website:

www.boerenbond.be

Volg ons op Facebook,
www.facebook.com/boerenbond

Volg ons op Instagram,
@boerenbond.be

Sandra Michiels

hoofdredacteur Boer&Tuinder
sandra.michiels@boerenbond.be

**“Iedereen weet waar de klok
hangt, maar oplossingen blijven
tot nog toe uit.”**

© PPTPT

Op zoek naar de klepel

Vorige week was ik voor het eerst op de Nazomerontmoeting van Boerenbond: een avond waarop vertegenwoordigers uit de land- en tuinbouw én ketenpartners samenkwamen om het 'boerenjaar' af te sluiten.

Wat ik vooral meeneem: pakken gemeenschappelijke energie en goesting!

Energie om te zorgen voor een leven voor land- en tuinbouw, nu en in de toekomst, goesting om te ondernemen. Dat gaat veel breder dan enkel land- en tuinbouwers. Heel veel ketenpartners hangen rechtstreeks af van onze sector. En zoals Eurocommissaris Hansen het zo mooi zei: “We eten drie keer per dag, dus we hangen uiteindelijk allemaal af van landbouw, het is een basisbehoefte die we het liefst in eigen handen houden.”

Iedereen weet goed waar de klok hangt, uit alle monden klinkt dezelfde bekommernis én de belofte om werk te maken van de hete hangijzers.

Dat stemt hoopvol. Maar tot nog toe blijven oplossingen uit.

Het weten en beseffen is al een grote stap. Vandaar groeit de bereidheid om samen te werken. Als we samen blijven zoeken naar haalbare oplossingen, met oog voor onze omgeving, dan kunnen we wél vooruit.

Daarvoor blijven alle ideeën en voorstellen welkom. Intussen boert de boer gewoon verder, de dieren en het veld wachten niet.

Danny Herrebout zette de stap van projectmanager naar landbouwer

“Plannen, voorbereid starten, en pas uitvoeren als alles klopt”

Sint-Margriete, een deelgemeente van Sint-Laureins in het noorden van het Meetjesland, tegen de Nederlandse grens, is nog steeds een echt landbouwdorp als vanouds. De lintbebouwing van het dorp is historisch langs de polderdijken gegroeid. Danny Herrebout maakte in 2015 de overstap van projectmanager naar landbouwer. Hij bouwt er samen met zijn vrouw Eveline Baecke, omgeven door vele mooie kreken, aan een akkerbouwbedrijf dat letterlijk grenzen overschrijdt.

Tom Dewanckele

An informational graphic with a decorative border. It contains three sections: a family icon, a wheat stalk icon, and a location pin icon. Each section is separated by a dotted line.

.....
Danny Herrebout (51)
en Eveline Baecke (48)
Joline (21) en Fleur (20,
niet op de foto)

.....
Akkerbouw: winter-
gerst, wintertarwe en
graszaad

.....
Sint-Margriete,
Sint-Laureins
(Oost-Vlaanderen)

© DAWY COGHE

Danny groeide op als boerenzoon, maar het lot leek aanvankelijk een andere richting te kiezen. “Mijn ouders hadden een varkenshouderij, maar in de jaren 90 kreeg de sector zware klappen. Mijn vader wou daardoor niet dat ik landbouwer zou worden, maar ik kreeg wel alle kansen om te studeren. Ik studeerde af als industrieel ingenieur elektromechanica en werkte bij Spie Belgium als projectmanager aan grote installaties en fabrieken zoals de chocoladefabriek van Callebaut in Wieze, biodieselininstallaties en tankenparken. Ik werkte destijds ook mee aan de opbouw van de nieuwe fabriek van Clarebout in Warneton.”

Ervaring meenemen naar landbouwbedrijf

Danny had een boeiende carrière, maar de landbouw bleef aan zijn mouw trekken. “In de weekends en vakanties hielp ik bij mijn schoonouders op het akkerbouwbedrijf. Ik geraakte stilaan meer betrokken bij de bedrijfsvoering. In 2015 zette ik uiteindelijk de stap, liet mijn job achter me en werd voltijds landbouwer. Eerst nog als zelfstandig helper bij mijn schoonouders, maar al vrij snel mochten we het bedrijf overnemen. Ik ben blij dat ik de kans kreeg om van mijn passie mijn beroep te maken. Dat zorgt er extra voor dat ik alles gewoon goed wil doen.” Dat ‘goed doen’ is voor Danny geen slogan, maar een manier van werken. In elk onderdeel van zijn bedrijf steekt beredeneerde eenvoud. “Ik hoef niet de grootste zijn, maar misschien wel de meest doordachte. Mijn ervaring als projectmanager helpt me daarbij: goed plannen, voorbereid starten, en pas uitvoeren als alles klopt.”

Eén keer zaaien, twee keer oogsten

Zijn teeltplan is divers en zorgvuldig opgebouwd met wintergerst, wintertarwe en graszaad (gazon- en sportveldzaai-zaden) samen goed voor de helft van het areaal. “Daarnaast hebben we nog

vezelvas, suikerbieten, cichorei en een klein aandeel bruine bonen. Aansluitend nog aardappelen, hoofdzakelijk pootgoed, maar dat is in samenwerking met collega-landbouwers in een rotatie van één op zes. We zaaien tegelijk ons gras- en lijnzaad in. Het vezelvas kiemt en groeit het snelst, terwijl de grasplantjes het volledige eerste seizoen onderin het gewas hun beurt afwachten. Het is dan pas na oogsten van het vezelvas dat de grasmat begint door te groeien. Als het lukt zetten we daar schapen op om kort begraaft de winter in te gaan, maar die schapen zorgen tegelijk voor het betrappelen van het gras en zo voor extra uitstoeling. Hierdoor moeten we in het najaar niet ploegen en zaaien, want de grasmat ontwikkelt zich vanuit de onderzaai. We hebben dus twee oogstjaren met één zaaibeurt. Dergelijke technieken sparen tijd, brandstof en onderhoudskosten, maar vooral: het houdt de bodemstructuur levend. Een mooi doorwortelde bodem is de basis van alles. We werken hier met zeelei, wat fantastisch is, maar tegelijk ook verraderlijk. Als je die te nat bewerkt, kneed je ze dicht. Dan heb je een waterdichte pot klei en geen spons meer. Dus ploegen we liever vroeg, vlak en droog. Het vraagt wat omdenken, maar dat loont.”

Twee landen, twee wetgevingen

Danny bewerkt gronden in België en Nederland, wat het soms complex maakt, maar hem tegelijk ook scherp houdt. “We leren van twee landbouwsystemen tegelijk. De Europese landbouwpolitiek is zogezegd één geheel, maar elk land vult de regels anders in. Sputmiddelen, mestwetgeving, rotatie, wij moeten aan alles in tweevoud voldoen. Ik heb een fytokast met in het midden een oranje streep. De ene kant Belgische etiketten, aan de andere Nederlandse. We hebben momenteel langs de volledige grensstreek met Nederland een heet hangijzer rond het tractorrijbewijs. Ik ben geboren voor 1982, dus in België mag ik met de tractor rijden zonder G-rijbewijs. In Nederland zou dit vanaf januari niet meer kunnen, terwijl ik al 35

jaar ervaring heb. Het is hopen dat gezond boerenverstand ooit weer een beleidsprincipe wordt. Neem nu bijvoorbeeld het maaiverbod van bufferstroken in MAP 7. Van 15 maart tot 15 juli mag ik niet maaien, maar in mei staan alle onkruiden in zaad en waaien ze in mijn percelen, waar ik net probeer minder gewasbeschermingsmiddelen te gebruiken. Tegelijk komt de Vlaamse overheid mijn graszaadpercelen keuren en moeten de bermnetten wel kort gemaaid zijn! Begrijp wie begrijp kan.” Die zaken zijn mee de reden dat Danny zich wil engageren in adviesraden en vakgroepen. “Ik probeer mijn stem te laten horen, niet om te roepen, maar om te tonen dat landbouw ook redelijkheid kan zijn, dat landbouwers het ‘goed’ willen doen. We hebben nood aan vertrouwen tussen landbouwers en overheid. Respect werkt altijd in twee richtingen.”

Balans door familie en gezin

In de winter onderhoudt Danny zijn machines en maakt hij tijd voor kleine dingen. “Eens gaan fietsen, wandelen, joggen, iets gaan eten of drinken. Meer hoeft dat niet te zijn. Op reis gaan moet niet, in de zomer staat de tent staat hier in de tuin en dat brengt het vakantiegevoel bij ons thuis. Ik werk graag met mijn handen, met de grond, met de seizoenen. Dat geeft rust. Ik besef dat ik geluk heb, want ik heb een gezin en familie die mee achter het bedrijf staan. Dat houdt de balans recht. Ik werk nauw samen met mijn schoonbroer en schoonvader. Tijdens de oogst helpen mijn dochters, maar ook alle schoonbroers en -zussen. Ook de volgende generatie neefjes en nichtjes is paraat. De ene rijdt met de tractor, de andere brengt lunchpakketten. Dat samenhorigheidsgevoel is goud waard. De boerderij is een familiegebeuren en dat houdt het allemaal menselijk.” ■

“Het is hopen dat gezond boerenverstand ooit weer een beleidsprincipe wordt”

Nele Kempeneers, boerendochter, echtgenote en moeder van twee boerenzonen en copywriter

Het is maar politiek

Podcasts blijven aan populariteit winnen. Van Gert en Viktor Verhulst tot de zussen Coorevits, je hoort er vandaag pas echt bij als je stem op Spotify te vinden is. Zelf ben ik ook een fervent luisteraar. Een lange autorit, de wijngaard snoeien ... Met een interessant verhaal op de achtergrond vliegt de tijd voorbij. Ik luister vooral graag naar podcasts over politieke actualiteit of geschiedenis. 'Het is maar politiek' bijvoorbeeld, een audio-uitzending van *De Morgen*.

In die podcast ging het vorige week over de beslissing van het Europees Parlement dat producenten van vleesvervangers geen termen op hun verpakking mogen zetten die verward kunnen worden met dierlijke producten. Geen veggieburger meer dus, wel een veggieschijf. De journalisten van *De Morgen* spraken zich niet uit voor of tegen de beslissing, maar stelden wel de vraag of dit topic nu echt prioriteit moet zijn in de Europese politiek. Zijn er geen dringendere problemen op te lossen?

Hoewel ik blij ben dat er meer duidelijkheid komt in de supermarkt, sluit ik me aan bij die bedenking. Ik kan wel enkele topics aanhalen die naar mijn mening hoger op de agenda van Europese politici mogen staan. Het mestbeleid is er zo eentje. Recent zette Europa de deur open voor de erkenning van Renure – bewerkte dierlijke mest – als kunstmest. Een belangrijke stap in de goede richting als we minder afhankelijk willen worden van, vaak uit Rusland ingevoerde, chemische kunstmest.

Maar laten we vooral niet vergeten dat dit een oplossing is voor een probleem dat de politiek zelf heeft gecreëerd. De nitraatrichtlijn van maximum 170 eenheden dierlijke mest per hectare heeft immers geen wetenschappelijke basis en is na 30 jaar dringend aan herziening toe. Is het aanpassen van de nitraatrichtlijn niet veel logischer en duurzamer dan landbouwers laten investeren in technieken die de koolstof uit hun mest 'wassen'?

Hetzelfde verhaal met stalmest. Iedereen is het erover eens dat dit een enorm waardevolle bron van nutriënten en organische stof is. Ook de overheid, want voldoende stalmest uitrijdt krijgt daarvoor een premie. Alleen word je afgestraft wanneer je het produceert. In de melkveehouderij zijn roostervloeren de regel geworden en vleesveehouders met een potstal zitten met de handen in het haar, want binnen dit systeem zijn er geen haalbare stikstofreductietechnieken erkend.

Hoe we later aan onze kinderen moeten gaan uitleggen dat mengmest een zuurbad moet krijgen en er amper nog stalmest te vinden is, terwijl onze bodems een tekort hebben aan koolstof, is me een raadsel. Maar gelukkig zullen ze zich geen zorgen moeten maken dat ze per ongeluk een pakje plantaardig gehakt in de winkelkar leggen. Dat is ook al een pak van ons hart.

In elk geval: het is maar politiek. ■

© NELE KEMPENEERS

Vraag advies aan onze experts

Als lid van Boerenbond (reeks 1 en 2) kan je **advies** vragen over een zeer breed gamma van onderwerpen. Vragen over de pachtwetgeving, ruimtelijke ordening, bouw- en milieuvergunningen, sociaal statuut ... Je kan ze stellen aan onze experts tijdens hun **zitdagen**. Langskomen kan enkel **op afspraak!** Het eerstelijnsadvies van Boerenbond is het **eerste half uur gratis**. Voor eventuele nazorg (dossier samenstellen, formulieren invullen ...) of permanente dossieropvolging wordt een vergoeding gevraagd. Voor gespecialiseerde aangelegenheden wordt doorverwezen naar een expert van SBB.

Antwerpen

	datum	enkel op afspraak	telefoon	adres
Brecht	28 okt	dinsdag (9.30-12.00)	0477 34 17 77	SBB, Vaartstraat 79
Sint-Katelijne-Waver	12 nov	2e en 4e woensdag (9.30-12.00)	0477 34 17 77	SBB, Mechelsesteenweg 109 A
Geel	30 okt	donderdag (9.30-12.00)	0477 34 17 77	Boerenbond, Maal 1

Vlaams-Brabant

	datum	enkel op afspraak	telefoon	adres
Pepingen	27 okt	maandag (10.00-14.00)	0473 88 21 05	Dravershof, Ninoofsesteenweg 94
Leuven	28 okt	dinsdag (9.00-12.00)	0473 88 21 05	Boerenbond, Diestsevest 40
Londerzeel	12 nov	2e en 4e woensdag (9.00-13.00)	0473 88 21 05	Gildenhuis, Gildenstraat 19
Neerlinter	6 nov	1e en 3e donderdag (9.30-12.00)	0473 88 21 05	KBC Verzekeringen, Kasteelstraat 8
Bekkevoort	13 nov	2e en 4e donderdag (9.30-12.00)	0473 88 21 05	SBB, Staatsbaan 106

Limburg

	na afspraak	enkel op afspraak	telefoon	adres
Genk	na afspraak	na afspraak	011 30 37 10	Boerenbond, Jaarbeurslaan 29, 2de verdiep
Sint-Truiden	28 okt	tweewekelijks op dinsdag (9.00-12.00)	011 30 37 10	SBB, Tiensesteenweg 178, blok A (boven Decathlon)
Bree	5 nov	tweewekelijks op woensdag (9.00-12.00)	011 30 37 10	SBB, Peerderbaan 21
Tongeren	13 nov	tweewekelijks op donderdag (9.00-12.00)	011 30 37 10	SBB, Aniciuspark 16

Oost-Vlaanderen

	datum	enkel op afspraak	telefoon	adres
Aalst	4 nov	tweewekelijks op dinsdag (9.30-12.00)	09 243 88 28	SBB, Korte Keppestraat 7 bus 11
Oudenaarde	5 nov	tweewekelijks op woensdag (9.30-12.00)	09 243 88 28	SBB, Wortegemstraat 22
Zottegem	6 nov	tweewekelijks op donderdag (9.30-12.00)	09 243 88 28	K40, Kloosterstraat 40
Maldegem	4 nov	tweewekelijks op dinsdag (9.00-12.00)	0474 49 75 58	SBB, Koning Leopoldlaan 81G
Lochristi	30 okt	donderdag (9.00-12.00)	0474 49 75 58	SBB, Rivierstraat 62
Sint-Denijs-Westrem	30 okt	donderdag (14.00-16.00)	0474 49 75 58	Boerenbond, Kortrijksesteenweg 1144 J
Beveren	12 nov	2e en 4e woensdag (13.00-16.00) (nieuwe weekdag)	0477 34 17 77	SBB, Gentseweg 188

West-Vlaanderen

	datum	enkel op afspraak	telefoon	adres
Diksmuide	27 okt	maandag (9.00-12.00)	0478 34 39 50	SBB, Kaaskerkestraat 100
Roeselare	28 okt	dinsdag (9.00-16.00)	051 26 03 80	Boerenbond, Diksmuidsesteenweg 406
Veurne	29 okt	woensdag (9.00-12.00)	0478 34 39 50	Dienstencentrum De Zonnebloem, Zuidstraat 67
Loppem	28 okt	dinsdag (14.00-16.00)	0474 49 75 58	SBB, Autobaan 6A
Gistel	28 okt	tweewekelijks op dinsdag (9.00-11.30)	0474 49 75 58	Vrijtijdscentrum Zomerloos, Sportstraat 1
Ieper	25 nov	tweewekelijks op dinsdag (9.30-13.00)	09 243 88 28	SBB, Diksmuidseweg 95
Zwevegem	12 nov	tweewekelijks op woensdag (9.00-12.00)	09 243 88 28	SBB, Harelbeekstraat 169
Tielt	13 nov	tweewekelijks op donderdag (8.30-12.00)	09 243 88 28	SBB, Sint-Janstraat 185

Heb jij een vraag over je bedrijf? Bel dan onze advieslijn 016 28 61 61.

Mailen kan ook naar advies@boerenbond.be.

eerste halfuur
is gratis

**BOEREN
BOND**
adviseert

Geen opvolging voor je land- of tuinbouwbedrijf?

Je land- of tuinbouwactiviteit afbouwen of stopzetten is een hele uitdaging. KBC-Agro begeleidt je daarom stap voor stap, zet je op de goede weg en staat voor je klaar met de juiste oplossingen. Met jarenlange sector kennis, fiscaal-juridische expertise en een uitgebreid netwerk in de agrosector is KBC als bank-verzekeraar je vertrouwde partner.

kbc.be/agro-advies

